

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celotno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotno v Jugoslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 8. III
Rokopisi se ne vratajo, nefrankirana
pisma se ne sprejema - Uredništvo
telefon štev. 50, upravnostna štev. 328

SCODENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Političen list za slovenski narod

Cene oglašev
1 stolp. pedi-vrač
mali oglasi po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem o
narocilcu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po praznikih

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. III - Češka
racun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.345
za Inserate, Sarajevo štev. 7563, Zagreb
štev. 39.011, Praga in Dunaj štev. 24.797

Razprava o naši prosvetni politiki.

GOVOR NARODNEGA POSLANCA IVANA VESENJAKA. — GIMNAZIJA V MURSKI SOBOTI. — ZASEBNA UČITELJIŠČA. — STROKOVNO ŠOLSTVO. — DEPOLITIZACIJA ŠOLE. — ZA DECENTRALIZACIJO SOLSKE UPRAVE. — SAMOSTOJNI DEMOKRATJE IN RADIČEVCI SE OBMETAVAJO Z OČITKI DENUNCANTSTVA. — NETTUNSKE KONVENCIJE NA DNEVNEM REDU.

Belgrad, 24. junija. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu so bile interpelacije. Posl. Vilder je po sprejetju zapisnika protestiral proti izključitvi Zaniča iz treh sej.

Prva je bila na vrsti interpelacija posl. Demetroviča na prosvetnega ministra. Demetrovič je ostro kritiziral prosvetno politiko sedanja vlade.

POSL. VESENJAK

je izjavil, da je interpelacija izgubila na aktualnosti. Ni pa izgubila svoje vrednosti v tem oziru, da daje priliko, da osvetlimo, kakšno prosvetno politiko in kakšne metode hoče prosvetni minister v tej politiki uporabljati. Ljudsko šolstvo mora biti ne samo v harmoničnih zvezi z ostalim razvojem, ampak na ljudskem šolstvu se mora graditi vse drugo šolstvo. Velika napaka je, da imamo premalo strokovnih šol, da se posebno za kmetijsko strokovno šolstvo premalo žrtvuje, kar se žrtvuje, se žrtvuje nepraktično in negospodarsko. Kar se tiče ukinitev posameznih razredov, je ta ukinitev zadela tudi realno gimnazijo v Murski Soboti. Murska Sobota je središče Prekmurja, ki je najbolj izpostavljen del naše države na severu. Na eni strani je namreč imperialistična madjarska politika, ki še sedaj noče pozabiti, da je hotela Prekmurje raznarodovati, na drugi strani pa je moč prosvetne in kulturne ekspanzivnosti Nemčije, četudi samo v obliki sedanje avstrijske republike. Pri ukinjenju teh razredov bi se vlada ne smela držati brezpogojo principa, ki ga je postavil prosvetni minister za slučaj, če kakšno leto slučajno v razredu ni več kot 8 učencev, da se razred ukinie.

Nato govor poslanec

o zatveritvi privatnih učiteljišč

▼ Mariboru, Ljubljani in Škofiji Luki in naglaša: Ce ima država pravico odločilnega vpliva na šolstvo, nima še s tem monopolja na šolstvo. Niti starši namreč tega ne morejo nikdar priznati, niti resnični demokratični sistem tega ne trpi. Demokratične države, ako sploh smemo še pri nas govoriti o šolstvu v demokratičnih državah, poznačajo zasebno iniciativi in privatno šolstvo, za kar je najboljši dokaz Amerika, Anglija, Nizoemska, Nemčija in Francija, ki je našim gospodom vzor.

Kako te privatne šole izvršujejo vzgojno in izobraževalno naloge, pričajo poročila nadzornikov, od katerih ni niti eden naš pristaš. Jasno pa priča tudi število starših, ki te šole obiskujejo, oziroma številni starši, ki svoje pošljajo v te šole. Simptomatično je, da počneta te šole 50 odstotkov otrok tistih staršev, ki so izraziti naši politični nasprotniki. Poslanec apelira na ministra, da pusti neokrnjen predvsem zavod v Prekmurju in da naj glede privatnih šol pusti režim in sistem, kakor je bil dosedaj.

O PRAVICI STARŠEV.

Prosvetni minister omenja, da je zadnja leta dotok posebno kmetske mladine zelo velik. V tem ne vidimo nobene krize, ampak samo stremljenje po izobrazbi kmetskega ljudstva in tendenca, da hočejo kmetski starši boljše eksistence. Demokratični princip zahteva svobodno pot. Mi hočemo imeti resničen napredok šolstva, posebno še strokovnega, ho-

Radičevci za nettunske pogodbe.

Zagreb, 24. junija. (Izv.) Sotrudnik >Obzora< se je razgovarjal z nekim članom HSS-kluba o tem, kakšno stališče bo zavzel klub pri glasovanju o konvencijah z Italijo. Dotižni radičevci je izjavil, da bodo glasovali za konvencije, ker je od tega glasovanja odvisen obstoj vlade. Mi ne smemo napraviti krize, ker Pribičević in Davidovič (?) nestрпно čakata na ugodno priliko, da ponudita svoj vstop v vlado. Parlament mora delati, ako pa ni za delo več sposoben, potem pa bomo šli na volitve. — Radičevci bodo imeli v tem vprašanju zelo težko stališče napram svojim volivcem, ki zahtevajo, da glasujejo poslanci HSS proti nettunskim konvencijam.

Intervencija posl. Smoje za naše romarje.

Belgrad, 24. junija. (Izv.) Posl. Smoje je v imenu Jugosl. kluba interveniral v zunanjem ministrstvu v zadevi zadržanja jugoslovanskih romarjev na Evharistični kongres pred Newyorkom. Naše poslaništvo v Newyorku je dobilo nalog, da v slučaju resničnosti vesti intervencija pri ameriških oblasteh, da se udeleženci pusti na kongres in da se nihče ne izloči ter prepuсти svoji usodi.

Na Stadionu nastopajo v nedeljo štiri okrožja: kamniško, ljubljansko, ribniško, vrhniško.

Napoved novega preganjanja slovenske duhovščine v Italiji.

Rim, 24. junija. (Izv.) Današnja >Tri-buna<, ki se smatra za uradno glasilo, je priobčila članek tržaškega dopsnika pod naslovom >Mi in Slovani<. Clankar napada slovensko duhovščino, ki zbirajo vernike na skrivnih sestankih in razdeljuje med nje ljubljanske in zagrebške liste. Klerikalne organizacije imajo stik z Ljubljano in z Nemci v Italiji in izven nje. Plod tega stika je članek Hermana Wendla v Frankfurter Zeitung >O propadanju

Trsta in zatiranju narodnih manjšin v Italiji.< Slovenski politikanti iščejo zvezne z Nemci, ker ne najdejo opore v Belgradu, ki je za priateljstvo z Italijo. Slovani in Nemci zbirajo podpise med prebivalstvom v Italiji, ki naj bi jih poslanec Rybar izročil Društvu narodov v svrhu plebiscita. — Z ozirom na značaj tega se smatra ta članek za predznak novega preganjanja slovenske duhovščine v Primorju.

Deseti Briandov kabinet.

Pariz, 24. junija. (Izv.) Caillaux je preuzevol finančno ministrstvo samo pod pogojem, da sam soodločuje pri sestavi kabinta. Zahteval je, da zasedejo portfelj za vojno, za notranje zadeve, pravdo, trgovino in javna dela sami njegovi zaupniki. Na ta ministrstva se bo namreč moral naslanjati pri svojem finančnem načrtu. Finančna kriza je dosegla višek. Izgleda, da bo novi finančni minister znova moral seči po obupnem sredstvu tiskanja bankovec. Vsi listi pripravljajo javnost na težka iznenadenja.

Pariz, 24. junija. (Izv.) Deseti Briandov

kabinet je po strankarski opredelitvi sestavljen sledеče: Štirje člani demokratsko-republikanske levice v senatu, 5 socialističnih radikalov, 2 socialistična republikanca, 4 člani radikalne levice, 4 levicarski republikanci, eden ne pripada nobeni grupi in en general. Briandova vlada je odločno levicarska. Vlada se bo v torek predstavila zbornicu in predložila svoje finančne načrte, ter zahtevala takojšnjo razpravo. Vlada bo zahtevala od zbornice izredna pooblastila za izpeljavo finančnih projektov.

Izpremembe stanovanjskega zakona.

DR. GOSAR ZAHTEVA DRŽAVNO PODPORO ZA ZIDAVO NOVIH STANOVANSKIH HIŠ. — S SAMIM ZAKONOM STANOVANSKE BEDE NE BOSTE RESILI. — ZVIŠANJE NAJEMNINE.

Belgrad, 24. Junija. (Izv.) Odbor za novoletno stanovanjsku zakon je imel sejo, na kateri se je vršila načelna razprava. Najvažnejša izprememba v tej noveli, ki naj bi veljala do 1. novembra 1927, je v tem, da od oseb, ki so bile po čl. 12. zaščitene, ostanejo še: drž. uradniki, če nimajo letno 36.000 Din posebnih dohodkov, upokojenci, invalidi, njihove vdove in fizični delavci. Vabljen je, kadar je izjavil fin. minister v odboru, da po preteklu pol leta, od 1. maja prihodnjega leta naprej sodišča ne bodo več dovoljevala izpraznjenih stanovanj.

V debatu so posegli posl. Gosar, Kušmanudi, Demetrović in Vilder. Poslanec Andrej Gosar je posebno naglašal, da minister ni izpolnil obljube, ki jo je dal, da bo vlada predložila načrt za pospeševanje zidave novih zgradb. Končno izjavlja, da bo glasoval proti predloženemu načrtu.

Vladna večina je načelo predlog sprejela. Jutri bo odbor razpravljal o načrtu v podrobnostih. Končno je treba poudariti, da se najemnina poviša od 6- na 10., oziroma od 9- na 15 kratno predvojno višino.

Doklade državnih nameščencev.

SAMO VELIKI ZUPANI IN BELGRAJSKI POLICIJSKI RAVNATELJ SO V MILOSTI FINANČNEGA MINISTRA, ZA DRUGE URADNIKE NI NAGRAD. POSLANEC PUŠENJAK ZA PRAVICNE ZAHTEVE DRŽ. URADNIKOV

Belgrad, 24. jun. (Izv.) V finančnem odboru so razpravljali o pravilniku za posebne doklade uslužencem raznih ministrstev.

Poslanec Pušenjak je kot edini govornik v splošni razpravi kritiziral pravilnik, ker zmanjšuje v vseh resorih posebne doklade ter krati pridobljene pravice, kakor na primer uradnikom in uslužencem kmetijskih šol in drugih kmetijskih ustanov, ker določa ukinjenje nagrad za rudarske uslužence, ne upošteva nagrad za policijske uslužence, za uradnike finančne stroke, ker onemogoča poštним uslužencem nagrado za nočno službo, da bi dobili maksimalne doklade, ki so določene v starem pravilniku, graja postopanje proti vseučiliškim profesorjem, katerim se z eno roko daje, z drugo pa jemlje.

V podrobni debati se je Pušenjak odločeno zavzel za povišanje nezadostnih doklad za poslovo uradništvo, vseučiliške profesorje, rektorje in dekanje, posebno za uslužence rudarskih podjetij in rudarske šole v Celju. Finančni minister je odbil doklade za rudarska podjetja, pristal pa je na doklade za centralno rudarsko oblast. Ni pa pristal na doklade za uslužence rudarske šole.

Poslanec Pušenjak je zahteval zmanjšanje doklad za policijskega ravnatelja v Belgradu in za velike župane, ker so primerno plačani. Finančni minister teh predlogov ni sprejel. — Prihodnja seja bo jutri. Pri tej priliki se bo za cel pravilnik končnoveljavno določil njegova veljavnost.

Mussolini pride v Zader.

Zader, 24. junija. (Izv.) Kakor se izvije iz fašističnih krogov, namerava predsednik italijanske vlade Benito Mussolini posetište mesto Zader in otok Lastovo, katerega imenuje Italijani svetilnik Italije. Ob tej priliki bodo priredili v Zadru velike svečanosti. Mussolini bo spremljal oddelek vojne mornarice.

Italija ne izstopi iz Društva narodov.

Rim, 24. jun. (Izv.) Agenzia Stefanič je dobila pooblastilo, da mementira vse vesti inozemskega časopisa, ki so poročali, da nameava Italija izstopiti iz Društva narodov. Vlada si ni na jasnom, od koder bi izvirala ta gonja in kakšen cilj naj bi imela.

Rudarska kriza na Angleškem.

London, 24. jun. (Izv.) Generalni tajnik rudarske zveze Cook je včeraj v nekem govoru izjavil, da bodo rudarji pozvali pristaniške in transportne delavce, da preprečijo vsak dovoz premoga v Anglijo.

London, 24. jun. (Izv.) Spodnja zborница je sprejela vladin načrt za reorganizacijo rudarstva. Spreminjevalni predlog delavskih stranke je odklonila s 336 proti 147 glasovom.

WINDISCHGRAETZ NE BO IZPUŠČEN.

Budimpešta, 24. jun. (Izv.) Vesti inozemskega časopisa, da bo princ Windischgraetz, ki je radi živčne obolelosti prepeljan v bolnično v svrhu okrevanja, izpuščen zaenkrat na prost, označuje sodiščo kot popolnoma neumeljene.

NERESNIČNE VESTI O ATENTATU NA PILSUDSKEGA.

Varšava, 24. jun. (Izv.) Vesti berlinskega časopisa o atentatu na maršala Pilsudskega, so popolnoma neresnične.

ZAROTA PROTI KEMAL PASI.

Angora, 24. jun. (Izv.) Vsled odkrite zate proti Kemal pasi se še vedno izvršujejo nove aretacije. Zaprljali so že vse poslance na predne stranke.

Kaj se godi doma

Naš novi listek.

ATALA.

Spisal Fr. R. Chateaubriand (rojen 1768, umrl 1848 v Parizu).

Naši rojaki v Ameriki čitajo prav v tem času velezanimivo knjigo »Ameriško zgodovino«, ponatis iz »Ameriške Domovine«, izhajajoče v Clevelandu. V knjigi se pripoveduje, kako sta dva Franciza, jezuit Marquette ter raziskovalec La Salle odkrila reko Mississippi. Tedaj so Francizi prišli v stik z indijanskim rodom Natšez. Leta 1791 je mlad francoski častnik prišel v pragozdove Severne Amerike. Leta 1801 je v povesti »Atala« popisal lepoto krajev ob Mississipi, v današnji državi Luisjana. Povest je postalna naenkrat svetovnoznanja. Vplivala je na vse slovstvo. Chateaubriand je izmed najvplivnejših ustanoviteljev romantične. — Atalo so kmalu prevedli v razne jezike. Ze leta 1805 jo je v češčino prevedel Jungmann. Čas je, da jo dobimo tudi v slovenskem prevodu. (Dosej nam nameči ni znan noben prevod v našem jeziku.) — Naj končno omenimo še to, da je pisatelj Chateaubriand s svojimi deli največ priponogel, da se je v začetku 19. stoletja izobraženstvo Francije spet začelo vračati h krščanstvu.

Za ljudsko izobrazbo!

Maribor, 24. junija.

Razne prosvetne ustanove dokončujejo svoje letno delo in ga bodo po poletnem odmoru nadaljevale. Ob tej priliki naj se dolaknemo vprašanja, če so te ustanove dejansko služile za ljudsko izobrazbo, so te bile širšim vrstam naroda na stežaj odprte?

Obrnimo svojo pozornost danes najprej na Ljudsko univerzo v Mariboru. Ta je imela 14. junija občni zbor. Odbor, zlasti njegov zelo agilen predsednik, se je izredno prizadeval, da podobčinstvu tekom leta pester spored predavanj in glasbenih večerov. Toda ta sicer skrbno izbran spored nikakor ni privabil ljudstva in tudi ni imel zanj privlačnosti, kar je odbor sam opetovanjavno priznal. Predavanja o filozofske in zgodovinske problemih, o duševnem razvoju raznih pisateljev, o višjih vzgojivoščinah vprašanjih, komorni koncerti z visoko vstopljino (do 30 Din) niso mogli biti predmeti, ki bi naj prosvetili preprosto ljudstvo, ker mu pač za razumevanje podanega manjka splošne osnovne izobrazbe.

Nam se zdijo smernice, ki so vodile delovanje Ljudske univerze v toliko pogrešene, kolikor niso v razmerju z namenom Ljudske univerze. Poleg snovi je seveda tudi čas predavanj za ljudstvo manj prikladen, ker zvečer ob 8 ob delavnikih je deloven človek zmučen, ob nedeljah pa predavanj ni bilo. Ako bi se ljudska univerza tudi na to ozirala, bi gotovo bolje mogla služiti svojemu namenu.

Za prihodnje leto pa, kolikor nam je znano, bo Ljudska univerza usmerila svoje prosvetno delo tako, da bo res ljudska univerza.

Priziv proti oprostitvi Goriške Straže.

V dnevih, ko je popolna oprostitev odgovornega urednika »Goriške Straže« g. Kemperla, ki se je moral zagovarjati pred goriškim kazenskim sodiščem radi članka »O pravem času in na pravem mestu«, vzbudila na Goriškem rahlo upanje, da bo silni pritisik na vse, kar je slovanskega, vsaj nekoliko popustil, upanje, da se bodo mogli Slovani z zaupanjem zateči vsaj pred sodiščem za svoje najelementarnejše pravice, v teh dnevih se je razbirila po Primorskem vest o novem procesu proti »Goriški Straži«, ki se bo vršil pred prizivnim sodiščem v Trstu.

Goriški državni pravnik je namreč vložil proti razsodbi goriškega tribunala, s katero je bil

g. Kemperle oproščen, priziv na tržaško višje sodišče. Priziv je izvršen v smislu znanega fašistovskega gesla, ki se po objavi zakona proti svobodnemu odvetniškemu poklicu javno potom tiska propagira: »Hočemo fašistovske pravice!« Sodnik mora tako razsoditi, kakor je v interesu države; v interesu države pa je to, kar želijo fašisti, edini branitelji državnih interesov. Taka logika je že zvenela iz govora državnega pravdnika pri prvem procesu v prvi instanci, ista logika prepleta priziv, ki ga je sestavil državni pravnik. Sodišče je napravilo veliko napako, pravi državni pravnik, da ni presodilo članka v celoti, ampak je pretresalo samo nekatere odlokm. Sodniki bi bili moralni iskati namen članka, ki mu je bil, da ščuva slovensko prebivalstvo k uporu proti šolskemu zakonu in pa k sovraštu proti italijskim razredom, proti Italijanom sploh. Čemu sicer ono primerjanje v članku o rabi slovenskega jezika na sodnjah, železnici in v uradih pod Avstrijo in sedaj pod Italijo? Sodišče je presegalo preveč dobesedno bojno znamenje: »Vsaka družina se bo izpremenila v žolo in vse matere in vsi očetje bodo postali učitelji in bodo prenašali od roda do roda naš jezik in naša narodnost!« Državni pravnik prav nič ne omenja, da so te besede poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu. V takem »patriotičnem« tonu je sestavljen ves priziv. Sodniki bodo tako stali pred vprašanjem: ali je bolj »patriotičen« priziv ali članek. Ali naj odloči »patriotizem« ali vest; ali fašistovske pravice ali samo pravica!

Pred istim vprašanjem bodo stali tudi prihodnjo soboto, ko se bo vršila v Trstu razprava o prizivu proti obsodbi pisatelja Franceta Bevka.

Škrlatinka v Mariboru.

Strah pred škrlatinko v Mariboru še ni ponehal, posebno, ker je v času od 15. do 21. junija nekaj novih slučajev. Opozorjeni pa smo tudi na to, da je bolezнь razširjena med vojaštvom in prosijo okoličani vojašnic vojaško oblast, da z enako vostenostjo kot mestni fizikat zatre naležljivo bolezni, kjer se pojavlja.

Prodaja Götzove pivovarne v Mariboru.

Eno največjih pivovarniških podjetij v Sloveniji je Götzovo podjetje. Tekom 30 let je tvrdka

Tomaž Götz razvila podjetje iz nekdanjega Grajskega marofa do tolike obsežnosti. Dosedanji lastniki tvrdke so bili nedoletna Erich in Gerhard Götz in gospa Marija Arndt, vsak za eno tretjino. Ker so imenovani živeli v Gradcu in je vodil podjetje v njihovem imenu ravnatelj g. Wagner, je bilo pričakovati, da se bo podjetje posebno že v svrhu centralizacije pivovarske industrije, kar ljubljansko »Union« želi kmalu prodalo.

Pred kratkim je bila po mnogih formalnostih pogodba pravnoveljavno izvršena, na podlagi katere je celotno pivovarniško podjetje s premičnimi imeni in nepremičnimi kupila deluška družba pivovarne »Union« v Ljubljani za 20.000.000 Din. Mladoletna Erich in Gerhard Götz dobita vsak po 30.000 delnic »Union« v nominalni vrednosti 50 Din, ostalo v gotovini, gospa Marija Arndt pa vse v gotovini.

Vsi dosedanji nastavljeni ostanejo še nadalje na svojem mestu. Znano pa ni, ali se je v pogodbi zavarovalo tudi to, da se podjetje v Mariboru ne bo demontiralo in odpravilo drugam. Mislimo, da je gospodarski interes mesta toliko tangiran, da je to vprašanje prav velike važnosti. Zato zupamo uvidljivosti novih gospodarjev bivšega Götzovega podjetja, da bodo razumevali poleg lastnega interesa upoštevati redno tudi javen gospodarski in socijalni interes mariborskega mesta.

Smrtna nesreča.

V četrtek se je okrog 9 dopoldne pripetila v Tattenbachovi ulici v Mariboru težka nesreča, pri kateri je izgubil življenje mladi, komaj 16 letni vajenc mestnega električnega podjetja Miha Plevnik, doma iz Lehna na Pohorju. V omenjeni ulici so pred hišo št. 13 delavci izmenjali leseni nosilni drog električnega omrežja. Trije delavci, Avgust Marčič, Klobasa in ponesrečeni Plevnik, ki je ravno prejšnjega dne vstopil kot vajenc pri mestnem električnem podjetju, so pripeljali na dvokolesnem vozičku nov drog, težak 200–300 kg. Marčič in Plevnik sta nato drog na enem koncu dvignila, Klobasa pa je potegnil voziček izpod droga. Nato je Marčič Plevniku zaklical, naj drog izpusti ter je ob enem sam odskotil proti Fant, ki je bil tega dela še nevajen, je to opozorilo presiljal ter skušal steber sam obdržati, toda vsled prevelike teže je omahnil ter padel z drogom vred. Pri tem ga je drog udaril po glavi s tako silo, da mu je zdobil lobanjo ter se mu je vila kri iz ušes. Živel je še kakih pet minut v nezavestni; zdravnik, ki je kmalu prihitel na mesto nesreče, ga je našel

že mrtevga. Nesreča je zakrivila nepazljivost, prečiniti bi jo pa bilo mogoče, če bi bilo na mestu več delavcev; za vzdiganjanje take teže sta dve osebi preslabi.

Predzna tatinska družba.

V okolici Celja mora biti organizirana tatinska družba, ki na predznu način izvršuje tativne in vrome. Tako se je zadnjo nedeljo ta družba predzrnila v Zagradu vodeti v hišo posestnika Dorna, po domači Srebota, po lestvi splaziti v spalnico domačih otrok in tam pokrstiti vse, kar ji je prislo pod roko. Skoda je precej velika. Dornova hiša stoji neposredno ob železniški progi in je tatinska družba morala izrabiti oni trenutek, ko je vsek vozil mimo hiše in tako udušil ropot, ki so ga tativi gotovo povročili v spalnici. Do sedaj se policiji še ni posrečilo prijeti te predzne.

Iz ljubljanske zločinske kronike.

Na vrtu gostilne Jožeta Zabjek na Poljanski cesti v Ljubljani sta se sprila brivski pomočnik Ivan Rodič iz Poljanske ceste in delavec Alojzij Strukelj. Med prepirom je potegnil Rodič nož in je začel z njim obdelavati svojega nasprotnika. Pridaval mu je več vreznin po glavi in rokah. K sreči pa ni prišlo do težje in nevarnejše poškodbe, ker se je posrečilo Struklju, da se mu je izvrl in pobegnil. Ko je prišel rešilni voz, je bil Strukelj ves oblit s krvjo, ki mu je tekla iz ran. Propeljali so ga takoj v bolnico. Rodič pa se je skril med tem v senčnat kot na vrtu, kjer so ga našli spečega. Prepeljali so tudi njega z rešilnim vozom, ker je bil nameč tako pijan, ali pa je tako pijanost tako dobro markiral, da ni mogel hoditi po. Včeraj pa so javili pazniki, da so našli Rodiča občenega v zaporu. Obesil se je na zvit žepni robec. Toda k sreči so ga pravočasno opazili in mu robec odvezeli. Bil je že nezavesten, vendar pa se jutri je posrečilo, da so ga spravili zopet k zavesti in ga rešili. Na vprašanje, zakaj se je hotel obesiti, Rodič ni ničesar odgovoril, vsekakor pa sta morala biti povod tega nesrečnega koraka silen fizičen in še večji moralen maček.

Neki Leopold Ovcen iz Stepanje vasi je natel v Ljubljani pred Ljudskim domom na mizarškega pomočnika Andreja Sitarja in invalida Antonia Tekavca. Brez vsakega povoda ju je napadel. Med prerivanjem je vrgel Tekavca dvakrat ob tla in to s tako silo, da je obležal Tekavca nezavesten in ga je napadla božast, kateri je podvržen. Ta sirov napad se je izvršil pri belem dnevu okoli šestih, ko je cesta precej obljudena.

Sicer je policija v zadnjem času precej potreblila z nevarnejšimi vložilskimi in tatinskimi družbami, vendar pa so posamezne manjše tativne še vedno na dnevnom redu. Tako je v Metelkovi ulici ukradel neki Adam Bukovski hlapcu Matiji Mraku obleko, perilo, čevlje in uro z verižico, v skupni vrednosti okrog 1200 Din. — Na vojaškem strelšču je bila ukradena Ivanu Porenti iz Jopita črna usnjata listnica, v kateri je imel 90 Din, nekaj drobja in drugih papirjev. — V gostilni Tripleti na Ambroževem trgu je bil ukraden Ivanu Možini iz Dolenje vasi siv dežni plašč, vreden 300 dinarjev. — Pri Janezu Vozjaku v Mostah pa se je zglašil podstrešni tat in je ukradel več perila in nekaj oblike. — V spalnico hlapca Stefana Šviggija pri Jelčinu pa se je tudi splazil neznan tat. Ukradel mu je z inize srebrno uro z verižico, vredno 500 Din. Tat je moral domača razmere dobro poznati.

Iz zaporov je pobegnil nevaren kaznjenc Ignacij Salaj in sicer na kolesu. Sicer so ga orožniki nekje srečali, a je vrgel kolo v cestni jarek, ker je bila cesta preveč razkrita, in je pobegnil v gozd in izginil. Imel je na sebi novo oblike.

To se boste čudili, ko boste videli na vse mu, koliko je napredovala tovarna »Militim« čokolade. Tolički finega, lepega in okusnega ne vidimo vsak dan.

Samo danes še sprejema uprava našega lista inseratna naročila za prvo (nedeljsko) velesejmsko številko!

Naj nihče ne zamudi te za uspešno trgovsko in obrtno reklamo tako izredno ugodne prilike! Manjša inseratna naročila bomo sicer sprejemali tudi še v soboto dopoldne, toda ne moremo več zagotoviti nameščenja istih na zaželenih izbranih mestih.

Torej pozor!

Bila je nedelja, ki je posvečena Bogu. Tako je pisano, ali po pravici? Kdo bi ne verjel, saj priča vse o tem. Spomladno nebo, ki je tako nepopisno čisto, da s smehljajem poljublja zemljo oko samega višnjega Boga. Večerna zarja, ki rdi nad zapadnimi griči tako deviška, kakor da se sramuje. Veter, ki pihlja pokojno in lahno, kakor da vozi nebeske anglec na vse strani, da bodo za varuhote otrokom čez noč. Šest listja, ki šumi rahlo, šepeta, kakor da se v molitvi gibljejo ustnice čistih ljudi. Vonj cvetov, ki omamno dehti, kot da se vonj kadila širi po tihu, svecani cerkvi. Vse.

Samo človek, se zdi, da ne. On edini, ki je v prvi vrsti poklican, da daje čast Bogu, zanemarja svojo dolžnost. Samo on edini se ne pogovarja z Bogom, samo on edini ima nasmejano ironijo za lepoto. Škodljivo se roga tistim, ki jo ljubijo in ki so čistega in preprostega srca. Kakor da preneha biti človek, če prestopi ta skrivnostni prag.

Ko se povrnetem v mesto in grem mimo velikanske palače, hotela, mi bučna godba zadoni na ušesa. Iz ozadja prihaja, iz vrta. Grem tja, da vidim, kako izgleda »življenje«. Mnogo ljudi je tam, vse je zasedeno. Gospodje, debeli, s smehljajočimi se obrazmi, lepo oblečeni. Gospo, lepe, mlade, v večerni toaleti. Mize so polne jedi in pijače. Belo oblečeni natakarji se sučejo med njimi, se klanjajo, prinašajo in odnašajo naročeno. Pod drevesi gorijo električne svetilke. Saj izginja že zadnja dnevna svetloba. Somrak. Godba. Smeh.

Sedem ob stranski misici in gledam. Sam. Samo drobna ptička, ki je priletela odnekod, mi dela družbo. Skaklja okrog, po tleh, po stolu, po mizi. Zelo je ljubka. Ptička...

Sum, smeh, godba. Ljudje se razgovarjajo, glasno, razposajeno, veselo. Nato poslušajo. Godba igra bučen, vesel komad. Vsa srca so razigrana, vse obrazi polni veselja.

Malta deklica, štiriletka ali petletna, pride od nekod. Otrok je še. Nožice ima bose, njena oblike je revna, skrbno je počesana in oči ima zelo lepe. Veselo se smehljajo, a vendar je prikrita žalost v njih. Kaj ihti v njih?

V naročju nosi papirnate lampiončke, ljubko izdelane. Morda je delala več dni. Ko je izrezljala in lepila barvani papir, je bila vsa srečna. Srečna kot so otroci srečni, kadar se igrajo. Otroci, ki so kakor ptičke. Morda je mislila, kako bo vse, ko bo dodelano, nesla k ljudem, da kupijo. Verjela je, da so vsi ljudje dobr, kakor njena mamica, ki bolna leži na postelji pod veliko stensko uro, ki tik-taka enakomerno. Se zvečer, ob luči, je izrezljala in lepila.

Zdaj hodi od mize do mize in ponuja. Majhna je in zelo srčkana. Priklanja se nekončno ljubko in njeni svetli očesici sta tako lepi. Tako dražestno dete je videti.

Hodi od mize do mize, kjer sede gospodje in gospo. Marsikdo jo pogleda, saj je tako dražestna. Marsikateri gospod je vpraša to in ono, po imenu. Ko pa mu ponudi lampionček, odikloni. Marsikatera gospa se razneži ob pogledu nanjo, v očeh se ji za

užge drobna lučka, ki spet ugasne. Saj je vse tako mimogrede, kot klic iz drugega sveta, kot sanje iz davnih dñi. In deklica odide, dražestno se priklanjačo, zroc nekončno milo s svojimi lepimi očmi. Sprva živahno, pozneje že manj, razočarana in žalostna nad ljudmi.

Kdo bi kupil in zakaj? Kdo si ti, otrok, in kdo so oni, ki haterim si priša? To so gospodje, debeli, bogati, lepo oblečeni. To so g

Dnevne novice

★ Naš jezik in >Službene Novinec. Operovalo smo že protestirali, da objavljajo >Službene Novinec razna imenovanja v Sloveniji skoraj izključno v srbohrvatskem jeziku in v cirilici. Domnevamo, da krije na tem ne nosijo centralni uradi, marveč da podrejeni uradi v Sloveniji iz prevelike uslužnosti dopisujejo z Belgradom v srbo-hrvatsčini. To sklepamo iz tega, ker priobčujejo >Službene Novinec nekatera imenovanja in druge uradne objave v brezhibni slovenščini. Naj že bo tako ali tako, edino pravilno je, da se imenovanja in drugi uradni razglas, ki se nanašajo na Slovenijo, to je na ljubljansko in mariborsko oblast, objavljajo v pravilni slovenščini, ki ima v ustavi zajamčeno ravno-pravost s srbsko-hrvatskim jezikom. To zahtevajo že praktični interesi, ker se v srbo-hrvatsčini slovenska krajevna imena in primki le prevečkrat izkvarjajo, da se da njihova pravilna oblika komaj razbrati. Ponovno torej zahtevamo, da se slovenščina na uradnih doma in v Belgradu spoštuje, kakor velevajo ustanova, pamet in bratstvo!

★ Spored nedeljskega orlovskega nastopa v Ljubljani je sledič: zjutraj zbirališče od 7. do 8. ure na Medijatovem dvorišču in ob justični palaci. Nato odhod k sv. maši po Pražakovi ulici, Miklošičevi cesti, Stritarjevi ulici, Poljanski cesti v cerkev sv. Jožefa, kjer bo ob 9. uri sv. maša z govorom (g. dr. Rožman). Po maši odhod čez Šentpeterski most, po Sv. Petra cesti, Prešernovi ulici in Dunajski cesti na Stadion.

★ Službena stanovanja. Pri mnogih sodiščih v Sloveniji imajo sodni nameščenci stanovanje v sodnih poslopjih, zlasti jetniški pažniki in drugi. To stanovanje je smatrati za službeno in državni svet je razsodil, da gre tem uslužbencem stanarina. Minister za pravosodje pa stanarine ni izplačeval z izgovorom, da še ni izdan tozadeven pravilnik. Zato je poslanec Škoberne stavil tozadevne interpelacije.

★ Opozorilo rodbinam, katerih svoji se padli v bojih pri Dobrudži. Odbor za postavitev spomenika pri Dobrudži padlim oponzarija vse rodbine, katerih člani so padli pri Dobrudži, da mu do 20. julija javijo, ali želi, da se ostanki mrtvih svojcev prenesejo v rodni kraj na dom svojcev. Zemeljski ostanki vseh tistih, katerih svoji do tega roka ne bodo javili, da žele njih prenos, se bodo pokopali v skupni grobnici, ki se bo postavila v spomin 10 letnice bojev pri Dobrudži.

★ Polovična vojna za izlet Sadjarskega društva v Ruše je dovoljena.

★ Jugosl. društvo za čuvanje naravnega zdravja bo imelo v nedeljo 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v Belgradu v prostorih II. moške gimnazije (Poincaréjeva ul.) svoj letni občni zbor, na katerem se bodo sprejemali tudi novi člani.

★ V nedeljo ima nastop na Stadionu ljubljanska ekspozitura. Ta ekspozitura obsegata štiri okrožja: kamniško, ljubljansko, ribnisko in vrhniško.

★ Denarni zavodi na Vidov dan, dne 28. junija t. l. ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

★ Odkritje spominske plošče. V nedeljo, 27. t. m., se na Dunaju v stolni cerkvi odkrije spominska plošča zgodovinarju Vitezoviču in pesniku Marčeloviču.

★ Odložitev davkov. Banatski trgovci in industrijalci nameravajo poslati posebno deputacijo k ministru za finance, da dovoli odložitev davkov zadnjih sedmih let.

★ Iz sodne službe. Imenovani so: za višja deželnosodna svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jakob Antloga in Mihael Vehevar; za deželnosodnega svetnika Anton Avsec, okrajni sodnik pri deželnem sodišču v Ljubljani. Premeščena po službeni potrebi sta deželnosodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Ptaju dr. Anton Stuhel, k deželnemu sodišču v Ljubljano, in deželnosodni svetnik ter predstojnik okrajnega sodišča v Murski Soboti, dr. Fran Kovča, k okrožnemu sodišču v Mariboru.

★ Iz poštne službe. Za p. brz. uradnika v 4. skup. II. kat. na ljubljanski pošti je imenovan Fran Prah, poštni uradnik v pok.

★ Vpokojitve v učiteljski službi. Na lastno prošnjo so vpokojeni: Josip Štrekelj, učitelj in nadzornik šolskih vrtov v Ljubljani; Marica Salaba-Vranjek, učiteljica v Mengšu; Srečko Nagu, šolski upravitelj v Sv. Jakobu ob Savi, okraj Ljubljana; Fran Stefančič, šolski upravitelj v Ribnici, okraj Kočevje; Janez Vrež, profesor na moškem učiteljsku v Mariboru; Friderik Šijaneč, profesor na moškem učiteljsku v Mariboru; Miroslav Pučelik, šolski upravitelj v Lajtersbergu-Krčevini; Franjo Serajnik, učitelj na IV. deški osnovni šoli v Mariboru; Ana Čepin-Wutt, učiteljica v Št. Janžu pri Dravogradu; Jakob Vrečko, učitelj v Soštanju.

★ Imenovanja v učiteljski službi. Imenovani so: Za stalno učiteljico dekl. osnovne šole v Studencih, kraj Maribor, Stefanija Fink, stalna učiteljica v Belensku pri Ptaju; za stalno učiteljico v Mežici, okraj Dravograd, Marija Sadnek-Vučnik, učiteljica v Kapli; za stalno učiteljico v Puconcih, okraj Murska Sobota, Šarloto Luthar, učiteljico istotam; za stalno učiteljico

III. dekl. osnovne šole (dekl.lice) v Ljubljani Josipina Mihelič-Majde, učiteljica v Preddvoru pri Kranju; za stalnega učitelja v Brigi Rudolf Obrekar, stalni učitelj v Papežih, okraj Kočevje; za stalno učiteljico v Naklem Franja Grom, stalna učiteljica v Sv. Duhu pri Rakeku; za stalno učiteljico v Št. Vidu pri Ljubljani Marija Zitronik, stalna učiteljica v Kropi; za stalno učiteljico v Zametih, okraj Kastav, Vilma Čalogovič, učiteljica v Osijeku III.; za stalno učiteljico III. dekl. osnovne šole v Mariboru Ida Vodenik-Stedri, učiteljica na vadnici ženskega učiteljica v Mariboru, kjer bo še nadalje službovala; za stalno učiteljico I. dekl. osnovne šole v Mariboru Milka Bračič, učiteljica v Mariboru, kjer bo še nadalje službovala.

★ Iz gozdarske in rudniške službe. Imenovani so: Za gozdarskega referenta pri ravnateljstvu v Ljubljani gozd. inžener Boleslav Črnagoj; za gozd. inženerja pri okraj. glavarstvu v Krškem inž. Viktor Novak; za rudniškega inženiera v Velenju Ferdo Šinkovec in za računskega uradnika pri ravnateljstvu državnega rudnika v Velenju Ljudevit Šinkovec.

★ Vpokojitev v poštni službi. Vpokojen je Josip Klemenčič, upravnik prometa pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani.

★ Iz zdravstvene službe. Premeščen je zdravnik-pripravnik dr. Josip Ivanšek iz splošne bolnice v Ljubljani v splošno bolnico v Celju.

★ Vpokojitev. Vpokojen je Ivan Lužar, jetniški pažnik okrožnega sodišča v Mariboru.

★ Iz Uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 22. junija t. l. objavlja poleg drugega uradne razglas: 243. Direktivni blagovni promet med postajami kraljevine Madžarske v prevozu (tranzitu) čez proge državnih železnic kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev s postajami ostalega inozemstva ali obratno. 244. Izpremembe in dopolnitve železniške tarife kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, dela II. tarifne odredbe za prevoz blaga itd. z dne 1. oktobra 1925. 245. Tarifno obvestilo o prevozi neolučenege riža. 246. Tarifno obvestilo o voznini za prevoz kamenja iz kamenoloma Laškovec. 247. Razglas o avstrijsko-italijanskem prometu potnikov, prtljage in ekspresnega blaga.

★ Nov društveni dom pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Tomaževčani so se oprijeli načrt: Postaviti za razne prosvetne prireditve nov društveni dom. Les za stavbo je že pripravljen, opeka se bo dobila prav po ceni pri starem in lani pogorelem gradu Branek pri Ljutomeru. Gradbeni akciji se je postavil na čelo novi kapelan g. M. Pribrič. Dejstvo je, da bo Sv. Tomaž dobil v primeroma kratkem času prepotreben nov društveni dom, ki bo zbirališče naše nadabudne katoliške mladine.

★ Na drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4-I. se vrši vpisovanje gojenik in hospitantov od 30. junija do 2. julija 1926 vselej od 9. do 12. ure dopoldne in ne od 28. do 30. junija, kakor je bilo to pomotoma javljeno.

★ Na drž. ženskem učiteljišču v Ljubljani so se pod predsedstvom gosp. univ. prof. dr. Karla Ozvalda kot ministrskega odposlanca vršili od 14. do 19. junija zrelostni izpit, katerih se je udeležilo 48 absolvent IV. letnika. Od teh je napravilo izpit z odliko 9, z dobrim uspehom pa 33, in sicer: Ambrožič Angela, Ambrožič Branislava, Arnejc Karolina, Bajč Milena (z odliko), Bajč Vera (z odliko), Bernot Angela, Blatnik Angela, Blejec Katarina, Boste Marija, Drobnič Angelica (z odliko), Födransperg Olga (z odliko), Grim Gabriela, Inglč Marija, Klemenčič Julija, Klenha Anselma, Kobal Marija, Kocijančič Vida, Krištof Vera, Lillegr Vida, Matjažič Leopoldina, Merhar Cirila, Pajek Jožeta (z odliko), Paternoster Marija, Pavletič Erika, Podboj Ljudmila, Pucelj Angela, Pustotnik Marija, Schaur Lea, Sedej Pavla, Sirnik Frančiška, Sketelj Albina (z odliko), Skulj Andreja, Svetel Elizabeta (z odliko), Škerlj Marija Eva (z odliko), Forelli Frančiška, Trnlik Vekoslava, Urek Frančiška, Vardjan Vida, Zajc Angela, Zupan Marija, Žebre Rosanda (z odliko), Žmave Marija. Ostalih 6 kandidatov mora po počitnicah izpit iz enega predmeta ponoviti.

★ Drž. strokovna šola za puškarstvo v Kranju. Vpisovanje učencev se vrši dne 1. julija t. l. od 9. do 12. ure in popoldne od 15. do 17. ure v ravnateljski pisarni zavoda, drž. gimnazija, II. nadstropje levo. Za sprejem se zahteva: 1. da je telesno sposoben; 2. da je prosilec dopolnil ali da bo dopolnil tekom tega leta 14. leto; 3. da je dovršil najmanj petrazredno ljudsko šolo z najboljšim uspehom. Ker je število za sprejem rednih učencev z ozirom na prostore v praktičnih delavnicah omejeno, bodo vsi prosilci podvrženi sprejemnemu izpitu, kateri se bo v glavnem nanašal na risanje. Sprejemni izpit se vrši dne 2. julija t. l. od 9. ure do 11. K vpisovanju morajo priti prosilci v spremstvu staršev ali zakonitih namestnikov in prinesti seboj rojstni in krstni list, domovnico in zadnje šolsko izpričevalo. — Ravnateljstvo.

★ Na zmanjšanje: Na mnoga pismena vprašanja javljamo tem potom, da se srečke za

Tekme za denarne nagrade

v mesecu juliju se morejo udeležiti zopet samo točni plačniki, ki bodo imeli 30. JUNIJA poravnano vso naročnino za II. polletje. Treba se je torej požuriti s plačilom. Ljubljanski p. n. naročniki, ki opravijo plačilo kar v upravi, sicer še lahko odlašajo do 30. junija, ne tako pa p. n. ZUNANJI naročniki, katerih plačila hodijo do nas 3—5 dni. Kdor torej noče zamuditi določenega roka, naj NEMUDOMA došlo pošte event. potrebni zaostanek!

Ljubljana

○ Vidov dan dne 28. junija se praznuje vsako leto kot spominski dan preminalih boriteljev za vero in domovino s slovesno službo božjo. V tukajšnji stolnici se bo dovolil slovesni rekviem 28. junija ob enajstih dopoldne.

○ Rezervnim častnikom. Na Vidov dan 28. t. m. ob 8.30 se vrši svečana služba božja, pregled in defiliranje vseh čet Ljubljanske garnizije na velikem vežbališču. Ob 11 se vrši služba božja v stolnici sv. Nikolaja. Vsi rezervi se imajo teh svečanosti udeležiti.

○ Slavnostna akademija tehniške srednje šole v Ljubljani se vrši v ponedeljek 28. t. m. ob pol 9 v šolskem poslopu. Z akademijo se proslavi Vidov dan in pa pomembne šolske oblečnice. — Ravnateljstvo vabi vse prijatelje zavoda in roditelje učencev (učenk), da se akademije udeležijo.

○ Razstava tehniške srednje šole v Ljubljani. Ravnateljstvo si dovoljuje vabiti na obisk in opozorja, da sta letos otvorenji dve šolski razstavi. — Na ljubljanskem velesejmu (polodprt prostor paviljona H) je odprta šolska jubilejna razstava v proslavo 25 letnice umetno obrte strokovne šole in 15 letnice državne obrte šole, ki se je iz njiju današnjem zavod razvil. — Razstavijo vsi oddelki šole, vsak oddelek pa le nekaj najznačilnejših del, tako da razstava predstavlja celotni ustroj zavoda. — V poslopu Tehn. srednje šole (Aškerčeva ul. 9) pa je za čas velesejma (t. j. od 26. junija do 5. julija) odprta vsakoletna razstava risb iz prostoročnega risanja vseh oddelkov, dalje risb in ročnih del Kiparske in rezbarske, Keramičke in Ženske obrte šole.

○ Vpisovanje na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za šolsko leto 1926-27 se vrši dne 30. junija in 1. julija t. l. vsakikrat od 9. do 12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje ali IV. razred meščanske šole. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se vrši dne 2. julija ob 8. uri zjutraj sprejemni izpit iz nemščine. V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik dvorazredne trgovske šole, ki je ali državna ali pa ima pravice javnosti. Učenci in učenke naj se priglase v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prineso s seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Vpisati se je mogoče tudi pismeno s pošiljanjivo našteti dokumentov. Do 6. julija t. l. bo objavljeno na razglasni deski, kdo je sprejet in kdo odkonjen. — Šola je zlasti primerna za tiste sinove in hčerke trgovcev, ki nameravajo ostati v domači trgovini. Zato se učencem in učenkam, ki se nameravajo posvetiti trgovini priporoča, da se vpšejo v dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani, ki učence v kratki dobi usposobi za trgovsko prakso. — Ravnateljstvo.

○ 5. izlet umetnostno-zgodovinskega društva se vrši v torek, 29. t. m., pod vodstvom dr. Fr. Steleta v Celje. Ogled arheološkega muzeja, opatijske in Marijine cerkve, stare grofije, Kalvarije in gradu celjskih grofov. Udeleženci se zbero ob ugodenem vremenu na glavnem kolodvoru v Ljubljani ob 7.30, odhod iz Ljubljane ob 7.43. Povratek zvečer.

○ Il. deška meščanska šola v Šiški priredita razstava risb in ročnih del v šolskih prostorih v II. nadstropju dne 27. t. m. od 8 do 12 in od 15 do 17 ter 28. t. m. od 10 do 12 in od 15 do 17. — Stariši in prijatelji šole se vladljuno vabijo.

○ Vpisovanje mladine na IV. mestni deški osnovni šoli (Na pruhah) se vrši dne 30. junija in 1. julija, obakrat od 9 do 12 dopoldne. Novinci naj prineso izpisek iz krstne knjige, domovinskis list in izpričevalo stavljenih koz. Učenci, ki so šolo že obiskovali, prineso svoje zadnje izpričevalo. Šolski okoliš bo kakor v preteklem letu. — Upraviteljstvo.

○ Osmina. Za pokojno gdč. Lahainer bo v soboto 26. t. m. ob 7 črni sv. maša v cerkvi sv. Jakoba. Vabijo se g. kongregantinje »Zašlostne Matere Božje« ter sorodniki in prijatelji pokojne.

○ Naš trg postaja vedno večji in živahnejši in tuji, ki prihajajo v Ljubljano, se naravnost čudijo temu tržnemu razmahu, bogati zalogi najrazličnejšega blaga in živahnemu obisku. Od Franciškanskega mosta pa do mosta pri Jugoslovanski tiskarni vzdolž Ljubljance in na celem obsežnem Vodnikovem trgu je vse zasedeno. Na sadnem trgu so se doble kot novost češnje bele hrustavke, marelice po 20 Din in pa nove hruške po 14 Din. Dobile so se že tudi male domače kumare za vlaganje. Na zelenjadnem trgu se je dobito najrazličnejše zelenjadi, med tem že tudi novo zelje. Tudi mlečnih izdelkov je bilo v izobilu. Posebno krasen pa je bil pogled na cvetlični trž. Vse polno

V nedeljo bo orlovska prireditev na Stadionu!

raznega zelenja, med tem pa cele kopice, jerski in košare najrazličnejšega cvetja, med tem krasne vrtnice po dinarju in pa drugo vrtno, poljsko in gozdno cvetje.

○ Pevsko društvo »Slavec« priredi 25. junija v »Union« koncert narodnih in umetnih pesmi. Sodeluje operni tenorist g. S. Banovec. Ženski zbor spremljata na klavirju gdč. M. Čopova in g. M. Lipovšek.

○ Kaj je z avtomatično telefonsko centralo? Vsled večkratnih vprašanj od različnih strank v našem uredništvu smo se informirali na merodajenem mestu glede ljubljanske avtomatične telefonske centrale. Vzrok, da ta še do danes ne posluje, leži v glavnem v administrativnih neprilikah. Avtomatična telefonska centrala je popolnoma dokončana. Bila je že po strokovnjakih preskušena in deluje brezhibno. Tudi kabelj se pridno polaga. Sedaj ga polagajo po Dalmatinovi ulici. Glavne ulice t. j. one, ki so tlakovane in asfaltirane ga po večini že imajo. Mnogo se ga pa mora še napeljati. Namizni in stenski aparati za naročnike so že dobavljeni. Manjkojo edino še stranske telefonske postajice, ki vežejo posamezne naročnike z glavno avtomatično telefonsko postajo. Te postajice so že naročene pri dveh tvrdkah, ki pa ne bosta še tako kmalu izdelali teh stranskih postajic. Zato bo treba zaenkrat občinstvu še potpreti in se zavoljiti s sedanjim telefonom. Natančno se ne da povedati, kdaj da bo začeta poslovati nova telefonska centrala. Kajti četudi bi bili gori navedeni aparati kmalu gotovi, je še vendar potrebo precej časa, da se položi kabelj, kjer je treba. In tudi dobava kabla ni tako urna, ker ga dobiva poštna uprava na račun vojne odškodnine iz Nemčije.

○ Hop, Cefizelj. Včeraj popoldne, je nekega gospoda, da bi vrgel raz svoja pleča pritisk slabega vremena, pripeljal njegovo kolo na idilični vrt Rokodelskega doma. Svoje nad vse potrežljivo kolo je pustil samevati nehvaležne v veži. Nekomu se je osamelo kolo v srcu zasmililo in ga je hotel nekolikanj za večno odpeljati na sprehol. Mož pa je pozabil, da je nevoščljivost ne samo pri nas Slovenscih, ampak tudi vseposvod naglavnih greh. Da bi se kolo sprehajalo, ko morajo ženske prenašati vročino štedilnika, to vendar ne gre! Zato je udrla na ulico z nožem v roki najprej ena, potem iz sosednje hiše še ena s krikom in vikom: Primita ga! Držite ga! Kolo je ukradel! Stražnik! Pomagajte!!! Neki delavec mu je zastavil pot z lopato, pa jo je odrinil. Drugi, mlad fant, pa je skočil iz jarka, brzotekača prijet in ga pripeljal junaškim Ljubljancankam: »Te ga mate.« Zenske pa vse v strahu, če ga bo res treba držati, pa jih je odrešil te strašne skrbi gospod stražnik, ki je z velikimi koraki prihitel k dirki in športnika prijet za rokav. Nato se je odprlo okno in neka gospa je govorila zbranemu občinstvu: o korupciji teh tatov. — Drugo dejanje se bo vršilo na sodniji, tretje pa v zaporu.

○ Vsled bojazni pred izpričevali so počeli dne 22. t. m. štiri učenci drugega razreda meščanske šole, v starosti 14—15 let. Po izjavi njihovega sošolca so krenili proti Kočevju. Med njimi se nahaja tudi moj sin Franc Ljubič, stanovan na Tržaški cesti 43. Oblečen je v žametast suknjik, kratke svezne hlače, svetle nogavice in ima rjav nahrabrnik; je svetlos in brez pokrivala. Če bi ga kdo opazil, se vladuno naproša, da to takoj naznani žandarmeriji ali pa meni. — Angela Ljubič, Tržaška cesta 43, Ljubljana.

Maribor

MARIBORSKI NAJEMNIKI PROTI NOVEMU STANOVANJSKEMU ZAKONU.

Snoči ob 8 se je vršil sestanek odbornikov organizacije stanovanjskih najemnikov in zastopnikov strokovnih organizacij, na katerem so se posvetovali o enotnem protestnem nastopu proti novemu stanovanjskemu zakonu, ki bo najemnike težko prizadel. Posvetovanje je otvoril in vodil predsednik društva stanovanjskih najemnikov postajenčelnik Mohorko. Na predlog centralnega odbora je sklicano za nedeljo 27. junija 1926 veliko protestno zborovanje, na katerem so povabljeni vse strokovne organizacije.

* * *

□ Cankarjevo doprsje je izvršil mladi mariborski akademski kipar g. Niko Pirnat. Doprsje, ki se je po mnenju kritikov g. Pirnatu izredno posrečilo, bo po odlitju v mavec razstavljen v izložbi. G. Pirnat se je šele nedavno vrnil iz Zagreba, kjer je študiral na tamkajšnji akademiji pod vodstvom slavnega Maistroviča.

□ »Tabor« nas ponovno izziva, da smo umolknili na njegovo izjavo. Da ne bo v skrbah, mu poveemo, da bomo molčali, dokler bodo drugi govorili, potem pa pridemo zopet mi na vrsto.

□ »Maribor« (moški zbor) ima danes v petek večer ob 8. uri vajo. Prosimo točne udeležbe!

□ Posebnost je prapor društva kat. mojstrov, ki so si ga nabavili za 25 letnico svojega drušvenega delovanja. Na visokem drogu je izredno okusno izdelano stojalo s kipom sv. Jožeta, zaščitnika kat. mojstrov. Delo je res umetniško, saj je prišlo iz rok g. S. Soča. Kip sam je bil vlit na Dunaju, a vsa ostala dela je izvršila domača obča sploščana tvrdka K. Tratnik. Prapor bo v nedeljo dne 27. t. m. presvetili vladika v stolni cerkvi blagoslovil. Spored celotne proslave objavimo lutri.

□ Zrelostni ispit na mariborski realki so pod predsedstvom ministra odposlanca dr. Art. Gavazzija izvršili s sledenim uspehom. Od 34 kandidatov je bil eden reprobiran za eno leto, dva sta dosegla odliko in sicer Vodob Lado in Dobovišek Alfonz. Ostali so načravili zrelostni izpit z dobrim uspehom: Bevk Kriljan, Bude Vira, Cvetko Dolenc, Brus Josip, Čiček Hugon, Ermenc Frida, Ebenhöhe Ivana, Hvala Alfred, Kimovec Dimitrij, Konič Karl, Koščomaj Stanko, Kerševan Albin, Lavrenčič Lovro, Lipold Rajko, Menčak Alfonz, Miklavčič Svetopluk, Oster Ivan, Pipan Vlado, Pečar Milan, Reich Milan, Ranc Mirko, Tonejc Stanko, Jenkovič Marjeta, Stojan Slavko, Ladinek Pavel, Vodenik Milan, Škerl Boris.

□ Mariborski skavti bodo taborili mesec dni na Žirovnicu pod Stolom.

□ Norčevati se mora seveda tudi »Volksstimmec« iz romarjev na evharistični kongres v Chicago. Pa če bi storila samo to! A zasmečavati Boga — javno v tisku, kakor je to storila »Volksstimmec« z dne 24. junija t. l., pa se ne sme mirno dopustiti. Krščansko delavstvo naj tovarisem čim preje in čim bolj jasno pokaže pot iz protverskega in protidelavskega ter protinarodnega socijalnodemokratskega ozračja!

□ Poučni izlet sadjarjev v Maribor priredi dne 27. in 28. t. m. sadjarsko in vrtinarsko društvo iz Ljubljane. pride okrog 50 članov, ki si bodo ogledali najprej drevesne nasade Ivana Dolinška v St. Pavlu v Savinjski dolini, nato pa pridejo v Maribor. Tu imajo v načrtu svojega poučnega izleta ogledati si sadovnjake in drevesnice pri drž. srednji vinarski in sadjarski šoli in vrtinarske naprave vrtinarskih podjetij v Mariboru. Ogledali si bodo tudi tovarno duška v Rušah in falso elektrarno.

□ Drž. gimnazija v Mariboru, sprejem v prvi razred. Sprejemni izpiti za I. razred bodo v sredo, 30. junija, od točno 10. ure dalje. Ob tej uri morajo biti vsi učenci v gimnaziji navzoči. Vpišejo se lahko to sredo, 30. junija, od 8. do 10. ure pri ravnatelju. Tisti pa, ki jim je mogoče, naj se vpišejo že prej, in sicer dne 28. junija od 11. do 12. ure, ali dne 29. junija od 10. do 12. ure. Dijakom izven Maribora je tudi dovoljeno, da pošljete vpisne listine, namreč rojstni list in zadnje (odhodno) šolsko izpričevalo, po pošti na gimnazisko ravnateljstvo; samo da mora pošljatev dospeti do izpita, to je do srede, 30. junija ob 10. uri. — Zglasijo se naj le nadarjeni in dobro pripravljeni učenci. — Za tiste, ki se k sprejemnemu izpitu raje oglase po počitnicih, bodo sprejemni izpiti dne 1. septembra.

□ Načelstvo obrtnega zadruge brivcev, lastnarijev in sorodnih strok v Mariboru naznana vsemu p. n. občinstvu in vsem svojim članom, da so brivnice in damski česalni saloni na Vidov dan in dne 28. junija lahko ves dan odprte, karob na navadnih delavnikih, samo med časom službe božje dopoldne od pol 11. do 12. ure morajo biti zaprite. Za nedeljo dne 27. junija in za 29. junija ostanejo predpisi odpiralnega in zapiralnega reda v polni veljavi. To velja za celo območje te zadruge. — Zadružni načelnik: Karol Kožuh I. r.

□ Sosmilišenikom Jugoslovanske Matice v Mariboru! V smislu sklepa zadnjega občnega zbora bo prijevala podružnica Jugoslovanske Matice v Mariboru izlete v okolico, zlasti pa v obmejne ogrožene kraje, da širi nacionalno misel in ljubezen do naroda. Prvi izlet se vrši v nedeljo, dne 4. julija v Jarenino, kjer priredi tamkajšnja agilna podružnica Jugoslovanske Matice domači domovinski praznik z obširnim sporedom. Iz Maribora bo vozil ojačen vlak ob 13.15, ki se vrača v Maribor okoli 22. ure. — Dne 11. julija pa se vrši izlet v Šmarje ob Pešnici na veselico tamkajšnje podružnice Jugoslovanske Matice. Vabimo vse somišljenike Jugoslovanske Matice v Mariboru in okolici, da se udeležijo omenjenih izletov v čimvečjem številu. Posebno dobrodošla so pevska društva.

□ Burno zborovanje socialistov. Mariborski socialisti so v četrtek zvečer sklicali na vrtu Gambrinove restavracije zborovanje, da protestirajo proti podraženju kruha. Njihovi govorniki so izrabili to priliko in napadali so samo druge stranke, kar je izvralo pri številnih nesocialistih, ki so bili navzoči, ogorčene proteste. Da ni posegl vmes policija ter sprično nereda zborovanje zaključila, bi prišlo do spadov.

□ Nova velika sesalna naprava. Tvrda za izdelovanje mila v Melju Zlatorog bo zgradila ob Dravi veliko in zelo globoko sesalno napravo z električnim pogonom. Sesalka bo zajemala vodo iz Drave in jo tiščala v tovarno. Ko bo ta naprava gotova, bo dobila usnjarna Freund v Melju eno postransko cev, ki bo preskrbovala tovarno z vodo. Ena vodosesalna napravo že ima ob Dravi tvrdka Doktor in drug na Ruški cesti.

□ Otvoritev nove tobakarne. Naš list je že poročal, da si je postavil na Kralja Petra trgu invalid Kopina prav hčen paviljonček, v katerem bo prodajal tobacne izdelke. Paviljonček je gotov in tobakarna bo otvorjena 1. julija. Nad vhodom v paviljon je naslikal fresko mariborski slikar g. Franjo Horvat dolgorabrega muslimana. Precej velika freskola je umetnila in napravila že itak mladen paviljonček še posebno prikupljiv.

□ Dva svetovna potnika sta se mudila pretekel sredno v Mariboru. Oba sta Dunajča-

na, zoveta se Rudolf Hofer in Karl Stojaner. Prepotovala sta dosedaj peš, s kolesom in z motorjem velik del Evrope, Azije in Afrike. Sedaj se vračata nazaj na Dunaj, od koder nameravata po kratkem odmoru svoje potovanje nadaljevati.

□ Strehe nekaterih hiš v mestu so v skrajno slabem stanju, kar je zlasti nevarno sedaj v času vsakodnevnih viharjev in naliwov. Tako bi se preteklo sredno opoldan v Gosposki ulici skoro zgodila velika nesreča. Med hudim naliwom je trešila z trinadstropne hiše v sredo ulice težka opeka ravno pred nosom nekega gospoda, ki je ves prestražen odskočil ter se šele pozneje zavezdal, kaka nevarnost mu je pretila, da je storil še en kolikor preveč.

□ Delo ometavanja na palači Pokojninskega zavoda se nadaljuje s polno paro. Ometavanje nove palače Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu bo počivalo dober mesec, da se je med tem časom vsaj deloma osušilo sveže tramovje. Zidari so se lotili ometavanja na zunaj in znotraj zadnjo sredo s polno paro in bo zgradba kmalu popolnoma dogovrljena.

□ Preselitev lokal. Menjalnica denarja Bezjak je preselila iz dozdanega lokalja v Slovenski ulici v Pelikanovo hišo, Gosposka ulica 25.

Celje

□ Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju sklicuje za nedeljo, dne 27. junija 1926 ob 9 predpoldne protestni shod, ki se bo vršil v restavraciji Nrodne doma v Celju. Na dnevnu rednico je poročilo in sklepanje proti nameravani spremembi stanovanjskega zakona in poslabšanju istega. — Odbor poziva vse svoje člane, da se vdeležijo zborovanja točno in polnočtevilo ter vabi v prosi vse prisadete organizacije državnih, javnih in privatnih načelencev, da se tega važnega zborovanja zanesljivo vdeležijo. — Pridite vsi, da povzdignemo ob odločilni uri svoj glas proti okrnjenju še ono malo zaščite, ki smo je bili deležni dolej. — Noben izgovor ne velja, vsi na plan! — Društvo stanovanjskih najemnikov z Slovenijo, podružnica Celje.

□ To ni lepo. »Nova doba« pričuje naslednji članek: »Ni bil Orel. Pred zadnjo poroto je stal 24 let starci Vinko Vasle s Steblonika pri Veliki Pirešici radi umora svoje ljubice Frančiške Verdevove, pa je bil končno obsojen le radi uboja na 10 let ječe. V svojem takratnem poročilu smo ugotovili, da je bil član orlovske organizacije na Zg. Ponikvi. Ljubljanski »Slovenec« to ugotovitev pobija in pričakuje, da sedaj drugi listi svoje poročilo primerno popravijo. Pa bodi tako, če res ni bil!« Odgovor na to notico od naše strani je kratek: Tak »preklic« po našem mnenju ni kdovje lojal in »Novi dobi« še menj v čast nego prvotnega poročila. Je zagrizena zlobnost, ki ji je tuje vsako plemenito čustvo.

□ Na Vidov dan trgovine v Celju odprtje. Na podlagi avtentične vesti naznanja gremij trgovcev v Celju vsem svojim članom, da ostanejo trgovine na Vidov dan, to je dne 28. t. m. ves dan odprte. Samo med službo božje, to je od 9. do 10. ure predpoldne, morajo ostati trgovine zaprite. — Načelstvo,

□ Državna deška meščanska šola v Celju. Vpisovanje v prvi razred se vrši dne 30. junija ter 1. julija od 8 do 12 v ravnateljev pisarni. Sprejemajo se učenci, ki so uspešno dovršili četrti razred osnovne šole. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ter prinesajo s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

□ Celjska Prostovalna požarna bramba nas naproša priobčenja, da namerava v kratkem pričeti s pobiranjem letne članarine. Enkratni letni prispevek znaša Din 25. — in bi bilo zelo željno, da bi cenjeni gg. hišni lastniki, trgovci, industrijski itd. kupili po več članskih izkaznic, da si društvo zamore nabaviti prepotrebne in še manjkajoče gasilske opreme, zlasti modernega gasilskega orodja. — Obenem opozarja društvo, da priredi dne 1. avgusta t. l. gasilsko slavnost, združeno s šolsko in javno vajo ter ljudske veselice na kar se že sedaj vse kulturna društva opozarjajo, da na ta dan ne prirede večjih veselic ali sličnih prireditev.

Novo mesto

Produkcija učencev Glasbene Matice. Preteklo soboto je priredila Glasbena Matica, podružnica v Novem mestu, svojo vsakoletno glasbeno inštrumentalno prireditev, na katero so bili povabljeni le starši učencev. Prireditev je vodila profesorica Olga Bojevola. Na sporednu je bilo več klavirskih in violinikovih tokov, iz katerih so poslušali posneli res neutrudljivo vežbanje in vztrajnost gd. učiteljice, na drugi strani pa tudi, da se v šoli producirajo dobre, dasi še mlade moći, od katerih je upati, da bodo na glasbeno-instrumentalnem polju še dokaj dosegli. Poslušalci so se moralni naravnost žudit skoraj virtuošno izvajaju. — Silve Hraščevče in popularna čuvstvena predavanja g. Fischergerja. Poslušalci so izvajanja spremali z zanimanjem in jih odobrili z živahnim ploskanjem.

□ Sport. Že zadnjih smo poročali, da se je pri nas poživil sportni klub Elan, pri katerem zlasti dobro deluje nogometna sekacija. V svetu treninja je povabil naš sportni klub pretekel nedeljo SK Krim, da igra z njim prijateljsko tekmo. V tekmi je sigurno zmagal Elan v razmerju 7:1, kar približno odgovarja tudi močem obeh klubov.

□ Prireditev. Prihodno nedeljo, 27. junija t. l. bo priredil orlovske odsek v St. Petru celodnevno odsekovno prireditev v vasi Mačkovec. Dopoldne bo sv. maša, po sv. maši zborovanje, na katerem nastopi poleg domačih govornikov kot glavni govornik g. dr. Janko Lavriš, odv. kand. iz Novega mesta. Popoldne bo javna televadba domačega odseka, po televadbi pa prosta zabava na vrtu gosp. Gorenc. Vsakdo, ki mu je orlovsaki pokret na srcu, bo zatočno prišel k tej prireditvi.

Pridno se vadijo orlovski odseki ne samo v Novem mestu in okolici, temveč tudi v vsem okolju novomeške orlovske ekspositure za ekspositure prireditev, ki bo dne 4. julija t. l. v Trebnjem. Nekaj novega in prav posebno privlačne bo na tej prirediti pač stafetni tek. Dopolne takoj po sv. maši se bo namreč 6 odsekov novomeške ekspositure kosalo za prvenstvo in za darilo

Glavna skupščina Zadružne zveze.

Včeraj dopoldne se je vršila v dvorani Akademskega doma v Ljubljani redna glavna skupščina naše največje zadružne organizacije, Zadružne zveze v Ljubljani. Zastopniki zadružne so popolnoma napolnili dvorano Akademskoga doma, poleg tega pa je bilo veliko število zadružnih s pohlastili. Skupščino je ob 10 otvoril predsednik Zveze dr. Korošec, ki je uvodoma pozdravil zastopnike Zadružne zveze v Celju ravnatelja Lesničarja in vse navzoče zadružarje, nato pa po izvršenih formalnostih prešel takoj k dnevnemu redu.

Po održitvi zapisnika zadnje glavne skupščine je podal načelstveno poročilo o poslovanju Zveze v letu 1925 njen uradni ravnatelj dr. B. a. J. Ker to poročilo dobro podaja splošno stanje zadružništva, zlasti pa poslovanje in delo Zadružne zveze, ga v sledenem podajamo v najvažnejših delih.

NACELSTVENO POROČILO O POSLOVANJU ZADRUŽNE ZVEZE V LETU 1925.

Obrestna politika.

Zadružna zveza je pristopila k dogovoru bank za znižanje obrestne mero za vloge, ki se je s koncem leta 1925 maksimirala s 5 odstotki za nevezane, s 7 odstotki za vezane vloge in račune. Zveza je smatrala svoj pristop k dogovoru bank za znižanje obrestne mero za neobhoden in to z zadružnega, socialnega in tudi splošnega gospodarskega stališča. Naše kreditno zadružništvo bi delalo proti svojemu namenu in bi izgubilo pravico do obstoja, ako ne bi v vsemi sredstvi skrbelo za cenen kredit kmetij in obrtniku. Zadružna načela so velevala Zvezi ne le pridružiti se gibanju za znižanje obrestne mere, ampak to gibanje z vsemi sredstvi pospeševati in mu stopiti na čelo. Če je kreditno zadružništvo nastalo kot reakcija proti blagovnemu in denarnemu oderuštvu ter oderuškim obrestim in kot organizirana fronta za samopomoč in vzajemnost gospodarsko šibkih, ali naj se sedaj, ko je nekoliko močnejše, ko pa je potreba njegove zaščite in njegove pomoč Še veliko večja, izmeneri svojim ciljem in se iz zaščitnika šibkij izvrši v organiziranega oderuha? Vsled pretirane obrestne mero je hiralo vse naše gospodarstvo. Kdor resno hoče ozdravljenje gospodarstva, mora popraviti in nič manj resno hoteli znižanje obrestne mero. Dočim je Zveza v poslovno leto 1925 stopila z osemindvesto obrestno mero- za vezane vloge celo z 9 do 10 odstotno obrestno mero, je začela poslovno leto 1925 s 5 odstotno, za vezano največ 7 odstotno obrestno mero. Vsled tega je sorazmerno znižala tudi obrestno mero za kredite od 10 na 8 odstotkov in to v času, ko velja pri bankah še srednja obrestna mera za kredite 16 odstotkov.

Za zdrave zadružništvo.

Dočim se je celo pri zadružah, zlasti po mestih, marsikje uveljavil profitarski duh, je Zveza krepko stala za zadružna načela, za zdravo zadružništvo in zdravo gospodarstvo. In Zveza more danes z veseljem ugotavljati, da so z malenkostno izjemo vse zadruže to neno stališče in neno delo priznale kljub hujškanju in lažnim informacijam.

Položaj kmetijstva.

Se težavneji kot položaj trgovine, obrti in industrije pa je bil v letu 1925 položaj kmeta. Razmere v kmečkem gospodarstvu so se tekom leta 1925 tako poslabšale, da se more upravičeno govoriti o težki krizi kmetiškega gospodarstva. Fiskalna carinska politika, več kot enako dobra letina v drugih državah in dragi posredništvo prekupev so vrgle cene kmetskih pridelkov tako navzdol, da so cene kmetskih pridelkov v primeri s cenami industrijskih izdelkov, zlasti pa s cenami gospodarskih potrebščin, ki jih mora kmet kupovati, katastrofalno padie. V ospredje je stopilo vprašanje konkurenčnosti in rentabilnosti našega pojedelca, to tembolj, ker ga istočasno tlačijo visoke državne dajatve. Stevilne eksekucije in dražbe nepremičnin, ki polnijo predale uradnega lista, najbolj glasno govorijo o težkem položaju kmeta. Bati se je, da bomo prišli do položaja kakor pred polstoletjem, ko je davčnarija sama na dražbi kupovala za snežno ceno kmetska posestva.

Naloge zadružništva napram kmetu.

Pri reševanju vprašanja rentabilnosti in konkurenčnosti našega pojedelstva je naloge zadružništva, da nudi krepko in dejansko pomoč kmetu, da ga zadruži za skupen nakup potrebščin ter za skupno predelavo in prodajo pridelkov brez drugega nepotrebnega posredništva, zlasti pa, da mu nudi ali potreben produktivni kredit, ali potrebe skupne naprave za boljše in cenejše proizvodstvo kot so n. pr. stroji, električna sila, mlekarne, svinice itd.

Priznati moramo, da so se naše zadruže svojih nalog do kmetskega ljudstva v preteklem letu dobro zavedale in jih požrtvovalno izvrševali.

Nezadružno stališče.

Vendar pa opažamo, da se z gotove strani skuša zanesti med naše zadružarje profitarski duh in se propagira misel, češ, da je namen naših posojilnic čim ugodnejša fruktifikacija ljudskih prihankov. Če se oprimejo naše posojilnice tega načela, potem bodo ljudski prihanki romali v najbolj riskantna trgovska in industrijska podjetja in se mnogokrat od tod ne bodo več vrčali. Potem za kmeta ne bo več pri posojilnicah cenenega kredita, ampak le oderuški kredit. Nasprotno ravno v teh težkih časih je treba in bo še bolj treba izvrševati načelo: »Kmetski denar kmetu, ljudski denar ljudstvu!«

Zadružna šola in tečaji.

Za širjenje strokovne zadružne izobrazbe se je tudi v zimi 1925–26 vršila šestmesečna zadružna šola, katero je obiskovalo 35 učencov. Zadruž-

na zveza je podpirala 16 udeležencev. Zveza je poskrbela tudi za pouk o zadružništvu na Cecilijski šoli v Ljubljani po štiri ure na teden. Kraje tečaje za pouk o zadružnem knjigovodstvu je oskrbel tudi pododbor v Mariboru za zadružne tajnike in knjigovodje, en krajski tečaj tudi za mariborske bogoslove.

>Narodni Gospodarc in predavanja.

>Narodni Gospodarc je izhajal v 1200 izvodih. Vsaka zadružna je dobivala po en izvod brezplačno. Poleg propagande s tiskom se je vršila tudi v letu 1925 zadružna propaganda s tečaji in s predavanji ob priliki občnih zborov ali pa za nalač v to svrhu sklicanih sestankih zadružarjev. Vršilo se je v letu 1925 17 enodnevnih zadružno gospodarskih tečajev, poleg tega pa en zadružno socialni tečaj v Kamniku in 16 predavanj o zadružništvu pri občnih zborih in sestankih zadružarjev.

Zveza je včlanjena pri Glavnem Zadružnem Savezu v Belgradu, ki je reprezentant zadružnih interesov napram oblastim in ki obenem nad vsemi včlanjenimi Zvezami izvršuje revizijo. Pri Zadružni zvezi je izvršil revizijo letos od 26. aprila do 31. maja.

Narastek naložb.

Kot že uvodoma omenjeno je relativna stabilizacija denarja imela za posledico, da se je dvignilo pri ljudstvu zaupanje v dinar in se zopet začel vratiti zmisel za varčnost. To kaže silni narastek naložb pri Zvezi v letu 1925. Naložbe so se dvignile od 76,777.767 na 95,833.850, torej za celih 18,556.082 ali za 24 odstotkov napram leta 1924. Naloga zadružništva je, da zmisel za varčnost še naprej krepi in razvija, da se bodo ljudski prihanki množili in da bo s tem vzporedno začela ponavljati med ljudstvom zapravljivost in veseljanje, ki tako škodujeta ne le našemu narodnemu ugledu, ampak zlasti našemu narodnemu gospodarstvu.

Krediti.

Krediti niso v enaki meri zrasli, kakor so zrasle naložbe, ker izkazujejo napram letu 1924 le prirastek Din 2,021.811 ali 5 odstotkov prirastka. Dvignili so se namreč od Din 38,840.000 na Din 40,862.000. Nasproti kreditom pa zaznamujemo v letošnji bilanci silni porast naših naložb v bankah in sicer od Din 26,883.000 v letu 1924 na Din 44,469.000 v letu 1925, torej prirastek za celih 65 odstotkov. Likvidna sredstva so torej znašala koncem leta 1925 47 odstotkov vseh naložb, dočim so v letu 1924 znašale le 35 odstotkov vseh naložb. Likviditeta Zveze se je torej v preteklem letu dvignila še za 12 odstotkov.

Lastno premoženje.

Izredno ugoden je včas Zvezine bilance v pogledu na lastno premoženje Zveze, to je na deležih in rezervah. Lastno premoženje v deležih in izkazanih rezervah je s koncem preteklega leta preseglo že en in eno tretjino milijona dinarjev.

Solidarnost zadruž.

Na splošno je vladalo pri članicah razumevanje za veliko in važno delo, ki ga Zveza vrši kot zadružna matica, vsled tega so tudi zadruže imele do Zveze vsestransko zaupanje, katero je našlo gotovo najlepši izraz v silnem dvigu naložb pri Zvezi. Začlobog pa so se od gotove strani delali poskusi to edinstvo v našem zadružništvu zopet uničiti in to zaupanje v zadružno matico omajati z vsemi sredstvi, zlasti pa s klevetami.

Priznanje v revizijskem poročilu.

Ne bomo na vse to odgovarjali z besedami, najboljši odgovor na te klevete je bilo naše delo v preteklem letu in bo tudi naše delo v bodoče. Ne moremo pa preko tega, da ne bi tu poudarili napram vsem tega, kar je naša najvišja revizijska oblast Glavni Zadružni Savez izrekla kot svojo sodbo o Zvezi in njenem delu in to na podlagi temeljite več kot enomesecne revizije: »Položaj Zadružne zveze je tako čvrst in soliden, da Zadružna zveza predstavlja danes eno izmed najmočnejših in najoddilčnejših zadružnih ustanov v celi naši državi. Težke razmere in okolišine, ki so vladale posebno v prvi polovici razdobja, na koje se nanaša ta revizija, namreč denarna in kreditna kriza in vsi pojavi, ki so v bližnjem ali daljnem zvezi s tem, davili in mrvili gospodarsko življenje v naši državi, ki so nanj delovali desorganizatorno in ki so zrahljali temelje tolikih ustanov nezadružnih in zadružnih in porušili tolike močne ustanove, oni niso bili v stanu, da položaj Zadružne zveze, najsi bo v katerem kolik oziru ogrožajo. Te razmere so celo povzročile, da so se po enem narodnem pregororu, vognu se zlatu prekušač, vrste Zadružne zveze še močnejše združile, da se je disciplina v vrstah Zadružne zveze še bolj okreplila in se okrepli tudi še bolj njen položaj.«

Ker je nad polovico vseh pri Zvezi včlanjenih zadruž kreditnih zadruž in ker je Zadružna zveza soma kreditna zadružna (federalna kreditna zadružna), ker izvršuje denarno (kreditno) poslovanje, radi tega je velika likvidnost, ki je obstajala in ki obstoji pri Zvezinih kreditnih zadružah in pri Zvezi najboljša ilustracija za čvrsti in solidni položaj Zadružne zveze.

Ozka kooperacija Zadružne zveze z njenim kreacijom Zadružno gospodarsko banko, ki je eden od najsolidnejših bančnih zavodov pri nas, je mnogo pomagala k temu, da je Zadružna zveza lahko vsak čas zadostila potrebam svojih članic. Zvezine udeležbe so solidnega značaja, vedno udeležb in vpliv Zveze v tem pogledu je bil vedno tako racionalen in previden, da so se težke raznere in kritični položaji, ki so se, kakor povsod, pojavljali tudi v interesni sferi Zadružne zveze pri poslovanju z blagom, prekoračili brez nevarnih posledic.

Premoženjsko stanje Zadružne zveze je absolutno krepko in Zadružna zveza je ustanova, ki je v položaju, da vsak čas zadosti svojim obvezam in katerim njene članice, oziroma zadružarji lahko zaupajo svoje premoženje in so lahko sigurni, da se to premoženje nahaja v zanesljivih rokah.

Vloga Zadružne zveze kot zaščitnice, voditeljice in matice svojih članic je bila zelo blagodejna. Zadruže so v njej imele silno in močno oporo in ustanovo, ki je pred svojimi članicami šla v izvrševanju vrhovnega načela zadružništva sedan za vse, vse za enega. Na tem načelu je Zadružna zveza držala tudi tedaj, ko se je šlo za to, da se s sankijskimi ukrepi pride priča na pomoč onim zadružnim ustanovam, ki so bile izven interesne sfere Zadružne zveze. Zveza je brez pominjanja pri relativno velikih žrtvah nudila tem ustanovam svojo roko in s tem rešila prečiščenje zadružništva v teh krajih.

Notranje poslovanje in organizacija Zveze predstavlja dovršen aparat, ki funkcioniра brez trenja.

Na podlagi vsega tega se more priznati upravi Zadružne zveze in uradništvo polna zahvala za njihovo zelo solidno in nesebično delo.

Skupščina je z glasnim aplavzom vzel na znanje stvarno poročilo o delu in poslovanju Zveze. Za nadzorstvo je podal poročilo podpredsednik nadzorstva dr. Josip Jerič in predlagal absolutorij načelstvu. Predlog je bil soglasno sprejet in poročilo se je vzel z zadovoljstvom na znanje.

Istotako je skupščina odobrila računski zaključek za leto 1925. Vsak delegat je dobil izvod računskega zaključka in poslovnega poročila.

V nadzorstvo se na predlog ravnatelja g. Zabreča izglasno izvoli namesto odstopivšega ekonomika Markeža g. Janeza Klemenčiča, župnik na Igu.

Cjubljansko gledišče

Opera:

Začetek ob pol 20 uri zveče.

Petak, 25. junija: GLUMAČI, GIANNI SCHICCHI.

Rer C. Slavnostna predstava na čas udeležencev kongresa trgovskih zbornic v Ljubljani.

Sobota, 26. junija: FIGAROVA SVATVAT. Red F.

Slavnostna predstava ob otvoritvi VI. ljubljanskega velesejma.

Nedelja, 27. junija: GROFICA MARICA. Izven.

Ponedeljak, 28. junija: BORIS GODUNOV. Red D.

Torek, 29. junija: NETOPIR. Izven.

Mariborsko gledišče

Petak, 25. junija: Zaprt.

Sobota, 26. junija ob 20. uri: OJDIPUS. Ab. C.

Premiera.

Nedelja, 27. junija ob 20. uri: OJDIPUS. Ab. A.

(Kupon.)

>Fra Diavol na mariborskem odru kot zaključno predstavo v tej sezoni bo vprizorila mariborska opera melodijočno komično opero >Fra Diavol. Dasi je del vojaške godbe odsočen, se je vendar gledališki upravi posrečilo kompletirati enakovreden orkester iz civilnih godbenikov.

Glasba

Ob priliki VI. ljubljanskega velesejma priredi Glasbena Matica v Ljubljani velik oratorijski koncert pod vodstvom kapelnika narod. gledališča g. Niko Stritoša. Izvaja se Sirolov oratorium >Abrahamova žrtva. Pri izvedbi tega dela sodelujejo slednje solisti: ga. Vilma Thierry-Kavčnikova poje sina Izaka, očaka Abrahama g. Julij Betetto, pastirja Kresuja Knitl Zdenko, Boga očeta Sekula Alojzija in služnika Šimšana Završen Ivan. Zbore angelov, zbore Sarinh služabnic ter zbore pastirjev in naroda pa izvaja pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske, ki steje okrog 100 članov in članic

Gospodarsivo

Konferenca zbornic v Ljubljani.

Ljubljana, 24. junija.

Danes se je začela konferenca gospodarskih zbornic cele države. Ves program konference je bil omejen na izključno pomorska vprašanja, kar je ravno sedaj, ko ima skupština razpravljati o nettunskih konferencah, vele-aktualno. Kajti, kakor je pravilno ugotovil v svojem uvodnem referatu bivši načelnik v min. trg. in ind. vseučiliški profesor dr. M. Todorović, je naša bodočnost na morju ogrožena ravno radi teh konvencij.

Po pravilniku, ki je izdelan za take vsakodelne konference zbornic, je predsedoval konferenci predsednik ljubljanske zbornice gospod Ivan Jelačin ml.

Otvoritev.

Belgrajski gostje so se nekoliko zakasnili, ker so položili venec na grob blagopokojnega predsednika g. Ivana Kneza. Ob 4 na 10 je otvoril konferenco gosp. Ivan Jelačin ml. Pozdravljen je najprej prisotne goste: gg. velikega župana Baltiča, gen. Stojanovića, zastopnika min. za soc. politiko načelnika J. Goršića, zastopnika mariborskega vel. župana dr. Pfeifferja, zastopnika univerze prof. dr. Skerlja, fin. delegata dr. Šavnika, zastopnika žel. ravnateljstva inž. Vargazona in tajnika Zveze industrijev inž. Šukljeja. Nadalje je prebral brzjavne pozdrave.

V otvoritvenem govoru je g. predsednik poudarjal, da leži za nami že osem let trdga dela v procvit države; linija razvoja kaže sicer navzgor, normalizacija sicer napreduje, vendar pa ni popolna, ker je še nebroj neenakosti. Ravn sedaj pa se nahaja naše gospodarstvo v težki krizi. Da se je ta konferenca omejila na pomorska vprašanja, ni samo slučaj. Slovenija je izgubila svoj dostop do morja z zasluženjem bratov na Primorskem, zato se mora tem bolj baviti z vprašanjem pomorstva. Nastopilo je tudi novosti, prišel je nov car. žel. tarif, potem nettunske konvencije, kar vsekakor napravlja pomorsko vprašanje še bolj aktualno. Zato moramo neumorno delati, da spravimo naše gospodarstvo više.

Vel. župan g. dr. Baltič želi konferenci obilo uspeha; podpredsednik belgrajske Trgovske zbornice g. Stanojević se spominja umrela predsednika g. Ivana Kneza, kateremu kljedo navzoči stope »Slava«, nadalje poudarja, da bodo v borbi za osvobojenje stali Srbi ramo ob rami s Hrvati in Slovenci. Deviza naj bo: Delajmo in varčujmo. V imenu hrvatskih gospodarskih krogov pozdravlja konferenco podpredsednik zagrebške zbornice g. Sandor Aleksander. Fin. delegat dr. Šavnik se zahvaljuje za vabilo in prinaša željo finančnega ministra, da konferenca uspe.

Nato je bilo izvoljeno predsedstvo konference, v katerem se nahajajo poleg g. Jelačina zastopniki vseh zbornic v državi in tajništvo, ustavljeno iz tajnikov vseh zbornic.

Konferenca je poslala brzjavne pozdrave kralju Aleksandru, potem dr. Ninčiću, predsedniku g. Uzunoviću, min. trg. in ind. dr. Krajaču, min. žel. Jovanoviću in min. polj. Puclju.

Referati.

Nato so sledili referati, o katerih vsebini podajamo glavne točke:

Brodarstvo in nar. gospodarstvo.

Ker je bil g. Milan Todorović, bivši načelnik v trg. min. odoten, je prebral referat tajnik belgrajske zbornice. Referat se obširno počea z zgodbino pomorstva v raznih državah

od začetka historičnih časov sem in z razmerjem do gospodarstva. Gledate naše države zaključuje referat sledče: 1. Dosedaj nismo imeli glede naša pomorske politike nobenega načrta, po katerem bi se ravnali v korist vsega gospodarstva in 2. imeti moramo svobodne roke v naši pomorski politiki, kar pa žalibog zaradi nettunskih konvencij ni slučaj, ker nam vežejo roke. Zato mora biti zahteva vseh, da se te obveznosti ukinejo. (Odobravanje.) Predsednik konference ugotavlja, da g. Todorović ve, kaj pomenijo njegove trditve, saj je bil sam delegat pri pogajanjih z Italijo!

Pomorska uprava.

Na tej točki je poročal glavni tajnik splitske zbornice g. Sava Bošković. Pomorska uprava je sedaj koncentrirana v Direkciji pomorskega prometa, ki pa ne more odgovarjati nalogam, ki jih polaga čas pred njo. 1. Direkcija ima premalo moč na razpolago. 2. Ribarstvo, ki je bilo dosedaj popolnoma zanemarjeno, se mora podpreti. 3. Ker dosedaj ni bilo pravzaprav sanitetske službe, se jo mora takoj uvesti. 4. Poskrbeti je treba za naprave, ki so potrebne za nemoteno vršitev prometa karok je tudi treba 5. sklicati nasvetno-dajalni odbor za našo pomorsko upravo.

V debati, ki se je o tem referatu razvila, se je od strani Zagrebčanov in Belgrajčanov poudarjalo, da naj spada ta direkcija pod trg. ministerstvo.

Subvencioniranje pomorstva.

Referiral je tajnik urada zagrebške zbornice na Sušaku g. dr. Pero Mitrović. Način pomoči domačemu brodarstvu je dvojen: potom premij in potom subvencije. Subvencije so potrebne za razvoj naše trgovske mornarice. Najvažnejše vprašanje je: s kakimi sredstvi in v katerih mejah je vršiti subvencioniranje, kar je naloga strokovnjakov. Nadalje opisuje sistem subvencij v Franciji, Italiji, bivši Avstro-ogrski, Grški in dosedanjih naših držav. Za ugotovitev načrta, po katerem se vrši subvencioniranje, naj se izbere posebna komisija.

Ladjedelnštvo.

Ker ni prisostvoval kongresu referent gospod Belen iz Sušaka, je prečital njegov referat glavni tajnik zagrebške zbornice g. dr. Adolf Cuvaj. V celi državi imamo samo eno ladjedelničko, drugo so samo manjše popravljalnice. Ladjedelnštvo gre slabo: zaradi nepodpiranja od države, visokih uvoznih carin in visokih režij sploh. Ker so naše ladjedelnice torej premajhne in predrage, gre večina naročil v inozemstvo. Tako je n. pr. Jadranjska plovilna izplačala lani za popravila 12 milijonov dinarjev; od tega je doma ostalo samo 2 milijona dinarjev. Za vzhod podpiranja ladjedelnštva naj nam služi Italija. Ladjedelnštvo potrebuje državnih subvencij, in naj za svoje potrebe uvaža material brez carine. V sledeči debati se je poudarilo, da se mora skrbeti tudi za domačo industrijo in da se naj dovoli samo carine prost kontingen za ladjedelnice.

Pomorsko sodstvo.

Referat dopisnega člena zagrebške zbornice dr. Julija Mogana, odvetnika in docenta v Zagrebu. Mi pravzaprav zaradi izgube Trsta in Reke nimamo pomorskega sodišča. Sedaj to delo opravljajo druga sodišča, kar pa ni prav. Zato se mora ugotoviti pristojnost v pomorskih vprašanjih samo dvema trgu. sodiščima na Jadranu, pri katerih naj se osnujejo posebni pomorski senati. Nadalje naj se upostavi arbitražno sojenje, za kar naj služi kot vzgled po-

neko sladko skrivnostjo v toliko bolj mehkih, sivih očeh, »pridem v sveto deželo!« On gleda seveda pred seboj drugo kraljestvo, da pojedzi mogočno tja, se bojuje v njem in vladu. Ne zavida več Ettoru, črnolansu navrhancu.

Nato se orzo vsi trije k hostiji in Anita šepeče: »Ko bi vendar prišel zdaj ljubi Jezus k nam, to bi bilo veselje! Vidiš, Ettore, vedela sem, da pride skozi vratca, in meni se zdi, da hoče k nam. Glej, skozi vratca, in meni se zdi, da hoče k nam. Glej, glej!« In v trenutno tišino velikega navdušenja ljudstva zadoni drugič njen glasek s srebrnim zvončkljanjem: »Gospod, nisem vredna, da greš pod mojo streho, ampak reci samo besedo in ozdravljenja bo moja duša.«

Nato odpre kot lačna usta, kakor da mora biti obhajana.

Ko sliši župnik to pobožno žvrgolenje nebeškega golobčka, ga prevzame kot neko razsvetljenje. Sebe ne sme obhajati, ne, preveč je grešil proti veri. Te maše ne sme on končati. Toda tukaj spodaj so trije, ki odpirajo hrepeneče svoja srca in zró lačni vanji. Zdaj ponujajo Gospodu v njegovi krvavi bolesti pač najboljše in najbolj pomirjevalno bivališče. Ti ne dolžni naj berejo njegovo mašo do konca.

Duhovnik gre torej po stopnicah, razlomi čudoviti kruh na tri koščke in ga poda otrokom. Ti ga prejmejo z blaženostjo, ki je daleč naokrog zažarela s svojimi solnčnimi žarki med ljudstvom, sklonijo glave in se ne ganejo, da vsak zapazi, da za trenutek ne žive več na zemlji. Na kóru pa zaigra don Bruhino z vsemi registri veličastno pesem, ki jo je pravkar prinesel v deželo sv. Tomaž, in glasno zapoje vse ljudstvo: »P a n g e l i n g u a g l o r i o s i! Ko pridejo pa do četrte kitice, se sklonijo vse glave in s sveto sramežljivostjo, ki jih odeva lepše kot škrlat, pojeno tiše:«

Verbum caro, panem verum.
Verbo carnem efficit:

morsko razredišče pri uradu zagrebške zbornice na Sušaku.

Izgradba pristanišč.

Poročevalci je bil tajnik sušaškega urada g. dr. Pero Mitrović. Naše luke se dele v tri kategorije: luke brez žel, spoja z zaledjem; luke s spojem norm. tira (Sušak, Šibenik, Split) ter luke s spojem ozk. tira (Metković, Gruž, Zelenika). Tri najvažnejše luke ne odgovarjajo potrebam: Sušak naj se razširi za uvozno in izvozno trgovino, Split pa mora dobiti več žel. tirov. Šibenška luka se še deloma gradi, kakor tudi pristanišči v Gružu in Zeleniki. Metković pa bi zopet pridobil s poglobitvijo Nerete. Dela v pristaniščih naj se pospeši in nabavijo naj se potreben zajemalci. V debati je bila posebno naglašena potreba čiščenja Nerete kakor tudi nabave zajemalcev (bager).

Pred današnjim zaključkom je bil izvoljen redakcijski odbor za resolucije sestavljen iz tajnikov. Nato je predsednik g. Ivan Jelačin ml. ob 1 popoldne zaključil današnje zborovanje.

Popoldne ob treh so se zborovalci podali ogledati tvornico papirja v Vevčah, zvečer ob devetih pa se je v Kazini vršil rout prirejen od predsedstva ljubljanske zbornice.

Jutri ob pol 10 se konferenca v sejni dvorani magistrata nadaljuje.

Kakšen bo obisk letosnjega velesejma? Prognoze za obisk so dobre. Iz mnogih krajev države poročajo, da so dopolnjene legitimacije že prodane in da se naj jih ponovno pošlje. Iz Belgrade, Subotice, Novega Sada in drugih pokrajinskih sredиш so napovedani posebni vlaki. Novi termin pridruži omogoča posetnikom obisk Slovenia v času, ko je tujska sezona pri nas na višku. Zato je gotovo, da bo novi termin zelo pripomogel k obisku.

Inozemstvo na letosnjem sejmu. Kakor smo informirani, je letos izredno veliko število inozemskih razvilačev. Tako visokega števila še ni doživelj ljubljanski velesejem in zato bo res mednaroden. Zastopane so po razvilačjih: največ Francija (14 tvořek), potem Amerika, Anglia, Bolgarija, Češkoslovaška, Italija, Nemčija, Avstrija, Ogrska, Poljska in Sveci.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 15 junija 1926. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlike napram izkazu z dne 8. junija 1926.) Aktiva: Kovinska podloga 424.00 (-1.0), posojila: na menice 1057.2, na vrednostne papirje 217.1, skupaj 1274.8 (-1.0), račun za od kupk kronskega bankovev 1151.9, račun začasne zamjenave 349.1 (+0.1), državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih posetev 2138.3, saldo raznih računov 500.3 (-1.0), skupaj aktiva 8804.4; pasiva: glavnica 29.8, rezervni fond 7.7, bankovki v obliku 5549.0 (-118.6), račun začasne zamjenave 349.1 (+0.1), državne terjative 130.0 (+45.7), obveznosti: po žiru 854.5, po raznih računih 163.4, skupaj 517.9 (+60.4), vrednost založenih državnih posetev 2138.3, ažja 82.3, skupaj pasiva 8804.4; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Borza

Dne 24. junija 1926.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.47–13.51 (13.463–13.503), Italija 203.88–204.59 (203.09–204.29), London 275.08–276.23 (275.025–276.225), Newyork 56.39–56.69 (56.37–56.67), Pariz (161–163), Praga 167.30–168.30 (167.30–168.30), Dunaj 7.9868–8.0268 (7.974–8.014), Curih 10.946–10.986 (10.94–10.98),

Curih, Belgrad 9.1375 (9.145), Budimpešta 72.35 (72.30), Berlin 122.96 (122.95), Italija 18.66 (18.65), London 25.13075 (25.138), Newyork 516.50 (516.50), Pariz 14.74 (14.60), Praga 15.30 (15.31), Dunaj 73.05 (73), Madrid 88.90 (83.625), Bukareš 226.25 (226.25), Sofija 3.725 (3.70), Atene 6.8975 (6.40), Varšava 46.50 (46.50), Amsterdam 207.45 (207.45), Bruselj 14.75 (14.775), Kopenhagen 137 (137), Stockholm 138.70 (138.65), Oslo 114.20 (114.25).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4825–5225, Kranj 187.05–45, London 34.345–445, Milan 25.58–68, Newyork 705.55–708.05, Pariz 20.26–37, Varšava 69.75–85. Valute: dolarji 708.50, angleški

Filque sanguis Christi merum,

Et si sensus deficit:

Ad firmandum cor sincerum

Sola fides sufficit.

S prižganimi svečami in z glasnim zvončljanjem so prinesli papežu krvavo rutico in Orvieto. In če je kdaj kak čudež povzročil drugega, potem ga vidi tam na gričku v nebeskem svetišču, ki ga je zgradila vsa dežela, zlasti Bolzenci, nad to relikvijo svetega rešnjega Telesa. Samo božje navdušenje je moglo postaviti tako božje delo.

Aldo Aldiju pa je rekel sv. Oče prijazno: »Vstani, zdaj si videl kot Tomaž rane Gospodove. Bodij zdaj tako goreč kot Tomaž!... To se je zgodilo in še po stoletjih so rekli novemu župniku v Bolzeni:«

»Bodi Tomaž kot častiti služabnik Gospodov Aldo Aldi di Senta.«

Ettore je čakal nekaj let na dolgo obljudljeno križarsko vojsko angleških in francoskih kraljev. Potem se je pa odpeljal na svojo roko z navdušeno četjo plemičev proti Jaffi. Več bojev je slavno prebil, slednjič ga je pa potokla s spremjevalci vred velikanska premoč pri vasi Fer-is-izr. Anita se je odpovala nato vsem veselju, samo bratu je stregla in drugim nepreskrbljenim bolnikom. V vsakem je videla krvavečega Jezusa. V njenih rokah je po poldrugem letu umrl na rani Ettore, še vedno z neko trdotno na obrazu, pa ne zaradi nasilja nad drugimi, ampak ker je zadušil neizmerne bolečine, ki so ga mučile. Zadnjih je dihnil z neko jasnostjo in veselostjo duha, ki ni bila doma več v našem ozvezdu, ampak v večni luči.

Od takrat dalje je bilo mesto Bolzena pač najbolj mirna družina v Italiji. In kdor hoče še danes spoznati vesele ljudi, plavih in črnih las, ki žive v slogi z nebom in svetom, naj gre v Bolzeno in postane tak, kot so tam!

Konec

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografski zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Ščenburgova ulica 6/1 Telefon stev. 950

Nova dirka okoli sveta.

Amerikanec Goldstrom je hotel z uporabo vlaka, ladje in aeroplana priti iz Newyorka okoli sveta nazaj v Newyork v 30 dneh in s tem prekosi Mearsa, ki je porabil leta 1913 par dni več, 35 dni 21 ur in 35 minut. Goldstromu se namen ni posrečil; ne v Citi ne v Harbini ni mogel dobiti aeroplaana in se je moral peljati z vlakom naprej. Največji njegov nasprotnik je bila pa megla, ki je preprečila polet iz Plymoutha v London in mu tako ovrgla ves načrt.

Komaj se je v Ameriki izvedelo, da je načrt Goldstromov neizvedljiv, že sta se napolila dva druga Amerikanca iz Newyorka proti vzhodu, Linton Wells in Edward Evans. Wells je znan kot bojni avijatik iz svetovne vojske, Evans je mlad trgovec iz Detroita, Fordovega mesta. Njiju načrt je približno isti kot Goldstromov, z malimi spremembami: Cherbourg—Paris—Berlin—Königsberg—Moskva—Omsk—Cita—Harbin—Fuzan—Šimonoseki—Jokohama—Seattle (že v Ameriki)—Newyork.

V torek zjutraj ob sedmih sta na parniku »Aquitania« dospela iz Newyorka v Cherbourg. Odtod sta se peljala do Pariza z avtom, iz Pariza v Köln s francoskim aeroplonom, iz Kölna v Magdeburg pa s posebej najtem aeroplonom nemške družbe. Iz Magdeburga v Berlin sta se peljala zopet z avtom in sta dospela tja v sredo ob 1.40 zjutraj. Ob 2.35 sta poletela z rednim nočnim aeroplonom proti Königsbergu, kamor sta dospela ob 7. Odtod sta odletela v Moskvo, kjer jima je za sredo

zvečer ruska družba »Aviachis« pripravila posebno letalo, s katerim naj ujameta v Omsku (okrog 2500 km od Moskve) sibirski ekspresni vlak, ki je odpeljal iz Moskve v torek zvečer, ko sta letela Amerikanca še med Kasselom in Magdeburgom.

Naznanila

Prost. gasilno društvo v Radovljici je kupilo od tvrdke R. A. Smekal v Pragi motorno brizgalno najnovejšega sistema. Ob prilikl slavnostnega blagoslovljenja den 27. junija t. l. se vrši tehnična preizkušnja. Vabijo se tov. gasilna društva bližna in daljna, da poahljito ta dan v Radovljico, ker imajo priliko si istočasno ogledati krasno okolico z Bledom in poseti Brezje. Polovična vozna cena po železnici je dovoljena. Na vstopni postaji kupite cel listek, ga dajte žigosati in potem velja tudi za nazaj.

Darovi

Z zgradbo doma Kat. prosvetnega društva v Gornji Sv. Kunigoti so darovali: Ljudska poslovnica v Celju 500 Din; Matija Hedžet, Ljubljana, 300; R. Janečič, kanonik-rektor 50; dr. Jan. E. Kocper, ginn. profesor, dr. Jožef Krovogel, dvorni svetnik, Čižek Jožef, kanonik-dekan, M. Strakl, župnik, M. Zemljčič, župnik, vsi po 25; Anton Čestnik, profesor, 20; A. Sunčič, kapelan, in dr. Mat. Lovrenčič, sodni svetnik, po 15; dr. Jožef Somrak v Mariboru, profesor dr. Fr. Kovačič, župnik in narodni poslanec Klekl Jožef, kanonik-dekan I. Cerjak, vsi po 10 Din. Društvo jim v globoki hvaljenosti kljče: Bog plačaj tisočrat! Drugim pa kljče: Naj zgledi vlečeo veselo — za narod in pravno delo!

Naročajte „Slovenca“!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 24. junija 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro-meter	Toplot. v °C	Rel. višja v %	Vetar in brzina v m	Obletnost 0-10	Vrsta padavin	V Ljubljani je
kraj	čas				od opazovanju	v mm/dan	
Ljubljans (dvorec)	7	758.5	15.8	90	W 0.5	10	mehla
	8	758.5	16.6	91	SW 0.5	10	
	14	757.0	22.2	54	NW 1.5	7	
	21	757.1	19.6	87	NNE 0.5	10	
Maribor		758.2	19.0	95	SE 3	0	
Zagreb		758.3	20.0	84	SE 1.5	4	
Beograd	8	757.0	18.0	87	mirno	7	
Sarajevo		758.2	15.0	92	mirno	10	
Skopje		756.8	19.0	73	NW 1.5	10	
Dubrovnik		756.9	19.0	—	mirno	3	
Praga	7	759.9	15.0	—	N 3	5	

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznana v glavnem spremenljivo vreme.

Cenjenim čitaljem se priporočajo naslednje tirdke:

Pri „AMERIKANCU“
Ljubljana, Stari trg 10
Kupite najcenejše knjotope, slamske, perlo itd. Modno blago.

Jugometalija F. L. Z. O. Z.
Industrija plastičnih izdelkov
Ljubljana
Kolodvorska ulica 18

Stanko Kecšin
brivski salon
Ljubljana
Kepitarska ulica štev. 1, nasproti
Jugoslovenske Ušanke

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloge
strešnih potrebščin
Ljubljana - Galjevica 9.

Modno legocene
J. Eger
Ljubljana, Št. Šteca c. 2

IVAN JAVORNIK
mesar
Ljubljana, Domobraska c. 7
Stojnišče podl. Žmajskega mostu

Franc Hitti
zaloge vsakovrstnih
poljedelskih strojev
Ljubljana, Martinova cesta 2

Angelošlav Hrastnik
manufakturana trgovina
Ljubljana, Karlovska c. 8

FRANC LEVEC
mesar govorjega mesa
Ljubljana
Uk. Žmajskega mostu, blizu Jugoslovenske Ušanke

TEOD. KORN
klepalski in intalacijski podjetje
Ljubljana
Poljanska cesta štev. 8

Ivan Križnar
krovce
Ljubljana
Hrenova ulica štev. 9

Jakob Kavčič
parna pekarna
Ljubljana, Gradišče 5
Podruž.: Prešernova 14

Franc Jager
tapetnik
Keledvorska ulica 28

PRISTOU & BRICELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Aleksandrova c. 1
Telef. 908 Ustan. 1903

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7

Josip Satran
špecerijska trgovina
LJUBLJANA
Solski drev. 4 (Sensilis)

Oroslav Slapar
krojač
Nizke cene.
Ravnikarjeva ul. 18

Štefan Specič
sobni silhar
Ljubljana, Rimski rest. 16

JOSIP OLUP
trgovina manufakture in oblik
Ljubljana, Stari trg 2
(na vogalu)

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja
in črveljarskih potrebščin
Ljubljana, Št. Petra cesta 13

Peter Žilnik
slošno kleparstvo
LJUBLJANA
Poljanska cesta 31

Organist se isče za postajo ob žel. na Dol. Prednost imajo oni, kateri se razume na godbo in pihala. Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro: »Dobra moč« štev. 4339.

KMEČKO DEKLE

starješje, želi stalne službe pri dobrini družini. — Nekoliko je vajena boljše kuhinje, šivanja, pranja in likanja. Priprsto do spodinjstvo bi lahko vedila sama. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Kmečko dekle« 4263.

KONTORISTINJO

za Ljubljano sprejmemo. Glavni pogoji: perfektna v srbohrv. hitra strojnika, zanesljiva in zdrava. Ponudbe z dosedanjem prakse in zahtevo plačne na: POSTNI PREDAL št. 113 v Ljubljani.

Dekle

isče mesta kot sobarica-začetnica, izurenja tudi v šivanju. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Poštenska« štev. 4343.

LOKOMOBILA

z mlatilnicu naprodaj — dobro obranjena, mlati izvrstno in čisti zrnje temeljito. Jakob Smidž, župan na Moti, pošta Ljutomer. 4325

Poravnajte naročino!

Vzamem takoj v najem LOKAL Z 2 SOBAMA v pritličju ali prvem nadstropju v bližini gl. krovov. — Naslov pove na upravo »Slovenca« pod šifro: 4346.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfsova ulica štev. 3

Pred zaključkom letne sezije prodajamo od 20. t. m. LETNE NOVOSTI za gospode, dečke in otroke po ZNATNO ZNIŽANIH CENAH.

IZKORISTITE!

Konfekejska tovarna FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA Erjavčeva cesta štev. 2.

Poravnajte naročino!

V. Mikus
Mestni trg štev. 15

Tvornica dežnikov, zaloge sprehajalnih palic.

Objava

za izdajanje v zakup pravice veleprodaje tobačnih izdelkov in cigaretnega papirja

za prodajni rajon KRŠKO v Ljubljanski oblasti. Na osnovi odloka Upravnega odbora samostojne Monopolske uprave št. 11.343 od 7. junija 1926, se bo na dan 6. julija 1926 ob 11. uri dopoldne vršila v Upravi drž. monopolov v Beogradu druga

javna ofertalna dražba

za Izdajanje v zakup pravice veleprodaje tobačnih izdelkov in cigaretnega papirja za prodajni rajon Krško v Ljubljanski oblasti za period zakupa 1. 1926-27. pod pogoji, objavljenimi v štev. 165. Službenih novin z dne 23. julija 1. 1925.

Previdena letna poraba znaša 4,375.000 dinarjev.

Kavcije se polaga 1% od previdene letne porabe in se mora položiti v depozitni blagajni Uprave drž. monopolov v Beogradu neizpolne do 6. julija 1926, do 10. dopoldne.

Osebe, ki žele pri tej licitaciji prisostvovati, morajo položiti svoje oferte v zapečateni kuverti. Ofert mora biti napisana na blanketu ki je predpisana od Uprave drž. monopolov in kolekovan s kolkom Din 100.—.

Ponujena cena mora biti napisana poleg številke tudi z besedami.

Nepopolno in nejasno napisane ponudbe kakor tudi one, ki niso dovolj kolekovane, se ne bodo jemale v poštev. Ravno tako se ne bodo upoštevale naknadne in telegrafske ponudbe. — Poleg oferta mora vsak ponudnik položiti potrdilo o sposobnosti za upravljanje poslov veleprodaje kakor tudi potrdilo o plačilih davki za tekoče tromesečje t. l.

Osebe, izključene od licitacij kakega ministrstva, se ne bodo pripuščale.

Po izvršeni licitaciji se bo zadržala kavcija vsem ponudnikom do prinosa rešitve glede odobrenja zakupa.

Oseba, kateri bo zakup oddan, se mora v roku petih dni od tedaj, ko mu bo javljeno odobrenje, prijaviti Upravi radi zaključkov pogojev o zakupu, a v roku sledečih petih dni, da prevzame posle veleprodaje v Krškem.

Ob predaji ofertov mora vsak ponudnik položiti reverz o položeni kavciji za ta zakup.

Pogoji in blankete za ponudbe za to dražbo se dobre vsak delavnik v času uradnih ur v Oddelku prodaje Uprave drž. monopolov v Beogradu in pri Oblastnem monopolskem inšpektoratu v Zagrebu.

PISARNA UPRAVE DRŽ. MONOPOLOV
Pr. št. 24.221 z dne 18. junija 1926 v Beogradu.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

težaških in zidarskih del za zgradbo nove stanovanjske hiše

na Ahacljevi cesti v Ljubljani.